

**T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI**

**OKUL SPORLARI İL TEMSİLCİLERİNİN PROBLEM
ÇÖZME BECERİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Sözer ÇOBAN

Çorum 2021

OKUL SPORLARI İL TEMSİLCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

Sözer ÇOBAN

**Sağlık Bilimleri Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi

**TEZ DANIŞMANI
Dr.Öğr. Üyesi Çisem ÜNLÜ**

Çorum 2021

ETİK BEYANNAMESİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırlayıp sunduğum “Okul Sporları İl Temsilcilerinin Problem Çözme Beceri Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı tez; bilimsel ahlak ve değerlere uygun olarak tarafımdan yazılmıştır. Tezimin fikir/hipotezi tümüyle tez danışmanım ve bana aittir. Tezde yer alan araştırma tarafımdan yapılmış olup, tüm cümleler, yorumlar bana aittir.

Yukarıda belirtilen hususların doğruluğunu beyan ederim.

İmza

Tarih
Sözer Çoban

ÖNSÖZ

Yüksek lisans tez araştırma boyunca her türlü desteği veren, bilgi ve deneyimleri ile yol gösteren, ne zaman arasam yüksünmeden ilgilenen ayrıca hanımefendi ve pozitif kişiliğiyle bende olumlu izler bırakan saygıdeğer hocam Dr. Öğr. Üyesi Çisem ÜNLÜ'ye çok teşekkür ederim.

Ders ve tez döneminde bilgi alışverişinde bulunduğum ve ne zaman arasam yardımını esirgemeyen Elif Aybike ÜNLÜ'ye teşekkür ederim.

Tezimin araştırma ve yazım aşamalarında bilgilerinden istifade ettiğim değerli beden eğitimi öğretmeni arkadaşlarım Oğuzhan ÇALI ve Kayhan SÖĞÜT arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Beni büyüten, yetiştiren, yıllarca kahrımızı çeken ve hala çekmeye devam eden babam Hüsnü ÇOBAN ve Annem Kifayet ÇOBAN'a teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim boyunca desteğini esirgemeyen ve hep yanımda olan eşim Serpil ÇOBAN, canım kuzucuklarım Elif Rana ÇOBAN ve Hatice Kübra ÇOBAN'a çok teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ETİK BEYANNAMESİ.....	i
ÖNSÖZ.....	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR ve SEMBOLLER	vi
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	vii
ÖZET.....	viii
ABSTRACT	ix
1. GİRİŞ	1
1.1.Çalışmanın Amacı	3
1.2.Problemler	3
1.3. Hipotezler	4
1.4.Sınırlılıklar.....	5
1.5.Sayıtlar	5
1.6.Araştırmanın Etik Yönü	5
2.GENEL BİLGİLER.....	6
2.1.Spor	6
2.2.Spor ve Eğitim.....	6
2.3.Okul Sporları	7
2.4.Okul Sporlarının Amaçları	8
2.5.Okul sporlarının önemi.....	8
2.6.Okul Spor Branşları.....	8
2.7.Okul Spor Yönetmeliği	9
2.8 Okul Spor Yönetmeliğinde Tanımlar	9
2.9 Gençlik ve Spor Bakanlığı	11
2.10 Spor federasyonları.....	12
2.10.1 Spor federasyonlarının yapısı ve görevleri	12
2.10.2 Federasyon İl Temsilcisi.....	13
2.10.3 Federasyon İl Temsilcilerinin Nitelikleri	13
2.10.4 Federasyon İl Temsilcilerinin Görevleri.....	13

2.10.5 Federasyon İl Temsilcilerinin Yetki ve Sorumlulukları	14
2.10.6 Federasyon İl Temsilcilerinin Görevlerinin Sona Ermesi	14
2.11 Okul Sporlarının Yönetim Ve Organizasyonlarını Yapan Kuruluşlar	14
2.11.1 Uluslararası Okul Sporları Federasyonu (International School Sport Federation ISF).....	14
2.11.2 Türkiye Okul Sporları Federasyonu (TOSF).....	15
2.11.3 Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü Okul Sporları Dairesi Başkanlığı Okul Sporları Şube Müdürlüğü	15
2.11.4 Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı (OBESİD) ...	15
2.12. Problem	16
2.13. Problem Çözme	16
2.14. Kişiler Arası Problem Çözme.....	17
2.15. Problem Çözme Becerisi	17
2.16 Yönetimde problem çözme becerisi	18
2.17. Problem Çözme Becerisini Etkileyen Faktörler	18
2.17.1 Özgüven.....	18
2.17.2 Yaş	19
2.17.3 Kişisel Farklılıklar	19
2.17.4 Mesuliyet Hissi	19
2.17.5 Sorunlar Hakkında Bilgi Seviyesi	20
2.17.6 His Durumu	20
2.17.7 Yapılan İşte Deneyim	20
2.17.8 Bireysel Özellikler	20
2.18. Problem Çözme Modelleri	21
2.18.1. Bandura'nın Kendine Yeterlilik Modeli.....	21
2.18.2. Bilgi İşlem Modeli.....	21
2.18.3. Alex Osborn'un Problem Çözme Modeli.....	21
2.18.4.Hermann'ın Yaratıcı Problem Çözme Modeli.....	21
2.18.5. Thorndike'in Deneme-Yanıma Yoluyla Problem Çözme Modeli	22
2.18.6.Guilford'un Yakınsak ve Iraksak Düşünme Modeli.....	22
2.18.7.John Dewey'in Yansıtıcı Düşünce Modeli	22
2.19. Problem Çözme Yöntemleri	22
2.19.1 Beyin Fırtınası Yöntemi	22
2.19.2 Delphi Yöntemi	22

2.19.3 Benzetme Yöntemi	23
2.19.4 Yuvarlak Masa Yöntemi.....	23
2.19.5 Altı Şapkalı Düşünme Yöntemi.....	23
2.19.6 5N ve 1 K Tekniği	24
2.19.7 Resim Çizme Tekniği	24
2.19.8 Simülasyon Yöntemi	24
2.19.9 Artı Eksi İlginç Yöntemi	24
2.19.10 Kontrol Listeleri Tekniği	24
2.20. Okul Sporları İlgili Yapılan Çalışmalar	25
3. MATERYAL ve YÖNTEM.....	28
3.1. Araştırmanın evreni.....	28
3.2. Araştırmanın örnekleme.....	28
3.3. Veri Toplama Süreci	29
3.4. Veri Toplama Aracı.....	30
3.5. Kullanılan İstatistiksel Analiz Yöntemleri	30
3.6. Araştırmanın Etik Yönü	30
4. BULGULAR	32
5. TARTIŞMA	41
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	46
KAYNAKLAR	48
EKLER.....	54
EK 1: Etik kurul onayı.....	54
EK 2: Yasal İzin	55
EK 3: Kişilerarası Problem Çözme Envanteri.....	56
ÖZGEÇMİŞ.....	59

KISALTMALAR ve SEMBOLLER

BEL	: Belçika
ISF	: International School Sport Federation (Uluslararası Okul Sporları Federasyonu)
OBESİD	: Okuliçi Beden Eğitimi Ve Spor İzçilik Dairesi Başkanlığı
KPÇE	: Kişilerarası Problem Çözme Envanteri
TOSF	: Türkiye Okul Sporları Federasyonu
IOC	: International Olympic Committee (Uluslararası Olimpiyat Komitesi)
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
F	: Frekans
N	: Katılımcı Sayısı
P	: Anlamlılık Düzeyi
Std Sapma	: Standart Sapma
X	: Aritmetik Ortalama
Min	: Minumum
Max	: Maksimum

ÇİZELGELER LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Çizelge 3.1: Araştırmaya katılan okul sporları il temsilcilerinin demografik bilgileri	28
Çizelge 4.1: Okul sporları il temsilcilerinin yaş değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri.....	32
Çizelge 4.2: Okul sporları il temsilcilerinin görev yapılan bölge değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri.....	33
Çizelge 4.3: Okul sporları il temsilcilerinin ilgilenilen spor branşı değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri.....	34
Çizelge 4.4 : Okul sporları il temsilcilerinin ilgilenilen spor branşı değişkenine ikili karşılaştırma analizi.....	35
Çizelge 4.5: Okul sporları il temsilcilerinin yıllık yaptıkları toplantı sayısı değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri.....	36
Çizelge 4.6: Okul sporları il temsilcilerinin yıllık yaptıkları toplantı sayısına göre ikili karşılaştırma analizi.....	37
Çizelge 4.7 : Okul sporları il temsilcilerinin il temsilcilik yılı değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri.....	38
Çizelge 4.8 : Okul sporları il temsilcilerinin yapmış oldukları yıllık faaliyet sayısı değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri.....	38
Çizelge 4.9 : Okul sporları il temsilcilerinin yaşamış oldukları en büyük problem değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri.....	39

OKUL SPORLARI İL TEMSİLCİLERİNİN PROBLEM ÇÖZME BECERİ DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ

ÖZET

ÇOBAN, Sözer. Okul Sporları İl Temsilcilerinin Problem Çözme Beceri Düzeylerinin İncelenmesi, (Yüksek Lisans Tezi), Çorum, 2020

Bu çalışmada Türkiye' nin 81 ilinde görev yapan okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Çalışmaya, 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında 81 ilde görev yapan 81 okul sporları il temsilcisi katılmıştır. Türkiye Okul Sporları Federasyonundan ve Etik kuruldan gerekli izinler alındıktan sonra veri toplama sürecine başlanılmıştır. Katılımcılara araştırmacı tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” ile Çam ve Tümkaya (2007) tarafından geliştirilen “Kişilerarası Problem Çözme Envanteri” (KPÇE) uygulanmıştır. Kişiler arası problem envanteri 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Boyutları; probleme olumsuz yaklaşma, yapıcı problem çözme, kendine güvensizlik, sorumluluk almama ve ısrarcı-sebatkar yaklaşımdır. Elde edilen veriler analiz edildiğinde okul sporları il temsilcilerinin yaş değişkeni, görev yapılan bölge değişkeni, il temsilcilik yılı değişkeni, yaptıkları yıllık faaliyet sayısı değişkeni ve yaşadıkları en büyük problem değişkenine göre ölçek alt boyutları ve toplam problem çözme beceri düzeyi açısından anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak, okul sporları il temsilcilerinin ilgilenilen spor branşı değişkenine göre; probleme olumsuz yaklaşma alt boyutu, yapıcı problem çözme alt boyutu, ısrarcı sebatkar yaklaşım alt boyutu ve problem çözme toplam verilerinde anlamlı bir farklılık bulunamazken, kendine güvensizlik ve sorumluluk almama alt boyutunda anlamlı fark bulunmuştur. Yine okul sporları il temsilcilerinin yıllık yaptıkları toplantı sayısı değişkenine göre probleme olumsuz yaklaşma alt boyutu, kendine güvensizlik alt boyutu, sorumluluk almama alt boyutu ve toplam problem çözme beceri düzeylerinde anlamlı bir farklılık bulunamazken yapıcı problem çözme ve ısrarcı sebatkar yaklaşım alt boyutlarında anlamlı fark bulunmuştur. Sonuç olarak, bireysel sporla ilgilenen il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyleri, takım sporu yapan ve spor yapmayan temsilcilere göre daha yüksek bulunmuştur. Yine yılda 2-3 kez toplantı yapan il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyleri, yılda 1-2 kez toplantı yapan ve 5 ve üzeri toplantı yapan il temsilcilerine göre daha yüksek bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İl Temsilcisi, Okul Sporları, Problem Çözme.

EXAMINING THE PROBLEM SOLVING SKILL LEVELS OF SCHOOL SPORTS PROVINCIAL REPRESENTATIVES

ABSTRACT

ÇOBAN, Sözer. Examining The Problem Solving Skill Levels Of School Sports Provincial Representatives, (Master Thesis), Çorum, 2020.

In this study, Turkey's in 81 city school sports in the province aimed to determine the problem solving skills of provincial representatives. 81 school sports provincial representatives working in 81 city participated in the study in the 2018-2019 academic year. Turkey School Sports Federation and Ethics committee after obtaining the necessary permission from the the data collection process has been initiated. The "Personal Information Form" prepared by the researcher and the "Interpersonal Problem Solving Inventory" developed by Çam and Tümkaya (2007) were applied to the participants. The interpersonal problem solving inventory consists of 5 sub-dimensions. these sub dimensions; negative approach to the problem, constructive problem solving, self-confidence, not taking responsibility and insistent-persistent approach. When the data were analyzed, no significant difference was found in the sub-scale and total problem-solving skills of the school sports provincial representatives according to the age variable, the region variable, the scholarship variable, the annual number of activities they performed, and the biggest problem variable they had. According to the variable of the sports branch of the provincial representatives of school sports; While there was no significant difference in negative approach to problem sub-dimension, constructive problem-solving sub-dimension, persistent persistent approach sub-dimension and total problem solving data, a significant difference was found in self-confidence and not taking responsibility. while a significant difference was found in the constructive problem-solving and persistent persistent approach sub-dimensions according to the variable of the number of meetings held annually by the school sports provincial representatives the negative approach to the problem sub-dimension, the self-insecurity sub-dimension, the not taking responsibility sub-dimension and the total problem-solving skill levels no significant difference was found in. As a result, the problem solving skill levels of the provincial representatives are interested in individual sports were found to be higher than the representatives who do team sports and do not. The problem solving skill level of the provincial representatives have meetings 2-3 times a year was found to be higher than the provincial representatives who have meetings 1-2 times a year and have 5 or more meetings.

Key Words: Problem Solving, Provincial Representative, School Sports.

1. GİRİŞ

Sporun bireylerin tek başına veya birden fazla kişi ile yapabildiği bilgi ve bilimsellik kavramlarına göre kuralları belirlenmiş insan metabolizmasını olumlu yönde geliştiren fiziksel ve zihinsel etkinlikler süreci olduğu bilinmektedir (Şahin ve Usta, 2016).

Günümüzde sporun erken yaşlardan başlayarak insan hayatının sonuna kadar devam etmesi gerektiğini bize yapılan araştırmacılar göstermiştir (Aydoğan, Özyürek ve Akduman, 2015). Bu yüzden gelişmiş ülkeler vatandaşlarının sağlıklarını korumak amacı ile erken yaşlardan itibaren eğitim müfredatlarına beden eğitimi ve spor dersini ve egzersiz uygulama aktiviteleri planlayıp eğitim ortamına koydukları anlaşılmıştır (Şahin ve Usta, 2016; Aydoğan ve diğerleri, 2015).

Okullar eğitim yoluyla spor dersleriyle ve ayrıca okul sporlarıyla yetenekleri ne olursa olsun her öğrencinin gelişimine katkı sağlamaya çalıştığı anlaşılmıştır. Eğitimin bir parçası olan okul sporları öğrencileri aktif yaşama katarken sosyal olarak daha başarılı ve okula aitlik duygusunu geliştirmede rol oynadığını bizlere göstermiştir. Okul sporlarına katılan çocuk ve genç bedensel zihinsel gelişiminin yanı sıra müsabakalarda yarışma bilinci kazanırken rakibine saygı duymayı öğrenmekte, belirli disiplinlere uyması gerektiği anlaşılmıştır. Okul sporlarının birçok farklı spor dallarını içinde barındırması sporlara katılan bireylerde çevre bilincini, doğa bilincini, toplum ve birey öz saygısını geliştirdiğini araştırmacılara göstermiştir (Öcal ve Koçak, 2010; Pehlivan ve Konukman, 2004).

Okul sporlarının amaçları genel anlamıyla topluma daha iyi bireyler yetiştirmek ve yetiştirme sırasında da bireysel özellikler göz önüne alınarak mutlu ve başarılı insanlar yetiştirme olduğu anlaşılmaktadır. Bireylerin okul ortamında sorumluluklarını bilmelerinde ve okula devam etme alışkanlıklarında etkili olduğu bilinmektedir. Okul ortamında ders dışında yapılan bu faaliyetler sayesinde bireyler kendilerini daha iyi ifade edebilmekte, özgüven açısından daha yüksek özellikte olabilmekte ve kişiler arası iletişimde daha başarılı oldukları anlaşılmaktadır. Düzenli spor yapan bireylerin beraberinde egzersiz, yarışma yaptığı bireylere saygılı

olmayı öğrendiği ve ilerde de içinde yaşadığı topluma okul sporlarına katılmayan bireylere göre daha iyi uyum sağladığı bilinmektedir. Başarılı olabilme duygusunu spor ortamında kazanan bireylerin akademik hayatında da daha başarılı oldukları anlaşılırken, kalp damar hastalıklarına yakalanma risklerinin de yapmayanlara göre daha düşük seviyede kaldığı anlaşılmaktadır (İlhan, Gencer ve Ulucan, 2011; Yanık, 2017; Öcal ve Koçak, 2010; Pehlivan ve Konukman, 2004).

Okul sporları faaliyetleri ülkemizde her il ve ilçede birçok spor branşında antrenörlerin, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin, hakemlerin ve sporcuların katılımı ile gerçekleştirilmektedir. Tüm spor organizasyonlarında olduğu gibi okul spor faaliyetleri yönetim ve organizasyonunda da çeşitli problemler yaşanmaktadır. Karşılaşılan problemlerin çözüme kavuşturulmasında okul sporları il temsilcilerine büyük görevler düşmektedir.

Problem çözme durumunun problem alanına göre farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Spor alanının farklı problemleri, matematik, fen, tıp alanlarının kendi alanlarına özgü problemleri olabilir. Her problem alanının kendine özgü çözüm yeteneğinin ihtiyacı olduğu belirtilmiştir. Bu ihtiyaçlar ciddi zihinsel ve psikolojik gereksinimleri beraberinde getirebileceği anlaşılmıştır. Bireylerin içinde yaşadığı çevre birçok yeniliğe açık olduğu için sürekli değişmekte ve bireylerin zamana göre ihtiyaçları değiştiği için zamanla sorunlar meydana gelebilmekte olduğu anlaşılmıştır. Birey yaşadığı bu sorunlara çözüm yolları aramalı ve kendi bilgi birikimini ön görüşüyle birlikte problem çözme alanında kullanmaları gerektiği belirtilmiştir. Problemlerini çözüp hayatlarına devam insanların ruhsal yönden daha pozitif bir yapıya büründükleri anlaşılmıştır. Problem çözme becerisini etkileyen çeşitli faktörlerin olduğu görülmüştür. Bu faktörler; özgüven, yaş, kişisel farklılıklar, mesuliyet hissi, sorunlar hakkında bilgi seviyesi, his durumu, yapılan işte deneyim ve bireysel özelliklerdir (Temel ve Ayan, 2015).

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde okul spor faaliyetleri yönetim ve organizasyonunu sağlayan Okul İçi Beden Eğitimi ve Spor İzcilik Daire Başkanlığının (OBESİD) 2011 yılında kaldırılmasıyla birlikte, okul sporları faaliyetlerinde karşılaşılan problemlerin çözümünde okul sporları il temsilcileri birinci derecede muhatap durumuna düşmüştür. Bu durum okul sporları il

temsilcilerinin karşılaştıkları problemlerin çözümü noktasında yükünü artırmıştır. Bütün bu bilgiler ışığında okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeylerinin incelenmesini gerekli kılmıştır.

1.1.Çalışmanın Amacı

Bu çalışmada Türkiye' nin 81 ilinde görev yapan okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

1.2.Problemler

- Okul sporları il temsilcilerinin yaşlarına göre Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'ne ait görüşleri arasında farklılık var mıdır?
- Okul sporları il temsilcilerinin görev yaptıkları bölgelere göre Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'ne ait görüşleri arasında farklılık var mıdır?
- Okul sporları il temsilcilerinin ilgilendikleri spor branşına göre Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'ne ait görüşleri arasında farklılık var mıdır?
- Okul sporları il temsilcilerinin yıllık yaptıkları toplantı sayısına göre Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'ne ait görüşleri arasında farklılık var mıdır?
- Okul sporları il temsilcilerinin yaptıkları temsilcilik yıllarına göre Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'ne ait görüşleri arasında farklılık var mıdır?
- Okul sporları il temsilcilerinin bir yılda yapmış oldukları faaliyet sayısına göre Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'ne ait görüşleri arasında farklılık var mıdır?
- Okul sporları il temsilcilerinin karşılaştıkları en önemli probleme göre Kişilerarası Problem Çözme Envanteri'ne ait görüşleri arasında farklılık var mıdır?

1.3. Hipotezler

- H0: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile yaş arasında farklılık yoktur.
- H1: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile yaş arasında farklılık vardır.
- H0: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile görev yaptığı bölge arasında farklılık yoktur.
- H1: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile görev yaptığı bölge arasında farklılık vardır.
- H0: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile ilgilenilen spor branşı arasında farklılık yoktur.
- H1: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile ilgilenilen spor branşı arasında farklılık vardır.
- H0: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile il temsilciliğinde geçirdiği süre arasında farklılık yoktur.
- H1: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile il temsilciliğinde geçirdiği süre arasında farklılık vardır.
- H0: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile bir yılda yapmış oldukları toplantı sayısı arasında farklılık yoktur.
- H1: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile bir yılda yapmış oldukları toplantı sayısı arasında farklılık vardır.
- H0: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile ilde bir yıl içerisinde kaç branşta faaliyet yaptıkları arasında farklılık yoktur.

- H1: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile ilde bir yıl içerisinde kaç branşta faaliyet yaptıkları arasında farklılık vardır.
- H0: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile yaşamış oldukları en önemli problem arasında farklılık yoktur.
- H1: Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyi ile yaşamış oldukları en önemli problem arasında farklılık vardır.

1.4.Sınırlılıklar

Bu çalışma Türkiye’ de 2018-2019 yılları arasında 81 il temsilcisine uygulanıp sınırlandırılmıştır. Şahsi bilgi formu ve envanterden elde edilen veriler ile sınırlıdır. Araştırmaya katılmayı kabul eden ve bilgilendirilmiş gönüllü olur formunu imzalayan okul sporları il temsilcileri ile sınırlıdır.

1.5.Sayıtlar

Yapılan anket çalışmasında verilen cevapların okul sporları il temsilcileri tarafından okunup anlaşıldıktan sonra cevap verdiği varsayılmıştır. Okul sporları il temsilcilerinin problemlere objektif şekilde yaklaşarak anketi doldurdukları varsayılmıştır.

1.6.Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmamıza başlamadan önce, Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu’ndan yasal izin alınarak araştırmaya başlanmıştır (Ek1). Araştırmada Türkiye’nin 81 ilinde görev yapan beden eğitimi öğretmenleri arasından seçilen okul sporları il temsilcileri bağımsız olan Türkiye Okul Sporları Federasyonuna bağlı ve fahri olarak görev yapmaktadırlar. Bu nedenle araştırmamızda kullandığımız kişilerarası problem çözme envanterini (KPÇE) uygulamak üzere Türkiye Okul Sporları Federasyonu’ndan gerekli resmi izinler alınmıştır (Ek2).

2. GENEL BİLGİLER

2.1.Spor

Bireylerin tek başına veya birden fazla kişi ile yapabildiği bilgi ve bilimsellik kavramlarına göre kuralları belirlenmiş insan metabolizmasını olumlu yönde geliştiren fiziksel ve zihinsel etkinlikler süreci olduğu bilinmektedir (Şahin ve Usta, 2016). Günümüz dünyasında bilimin hızla ilerleyip geliştirmesi insan gücüne gerek olan birçok işte makine yardımıyla ihtiyacın azaldığını bize göstermiştir. Teknoloji ile insanın hareket etme sürecinin azaldığı ve hareketsizlikte meydana gelen artışla bu sürecin devam ettiği anlaşılmıştır. Hareketsizlikle birlikte insanın bedensel ve zihinsel olarak olumsuzluklara yakalanma riskinin arttığı anlaşılmaktadır. Tüm risk durumları günümüzde sporun erken yaşlardan başlayarak insan hayatının sonuna kadar devam etmesi gerektiğini bize yapılan araştırmacılarca göstermiştir (Aydoğan ve diğerleri, 2015). Bu yüzden gelişmiş ülkeler vatandaşlarının sağlıklarını korumak amacı ile erken yaşlardan itibaren eğitim müfredatlarına beden eğitimi ve spor dersini ve egzersiz uygulama aktiviteleri planlayıp eğitim ortamına koydukları anlaşılmıştır. Alınan bu önlemler sayesinde teknolojinin bireyleri olumsuz yönde etkileme alanını azalmayı hedefleyerek hareket etme durumunu arttırdığı anlaşılmaktadır. Birey daha çok hareket ederek hem daha iyi bedensel yapıda olacağı ve bireyler arası etkileşim sayesinde de daha sosyal bir yapıda olacağı bilinmektedir (Şahin ve Usta 2016; Aydoğan ve diğerleri, 2015).

2.2.Spor ve Eğitim

Bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve amaçlı olarak istendik değişimler oluşturma süreci olarak görülen eğitim aynı zamanda birey üzerinden toplumu sosyal olarak geliştiren bir unsur olarak görülmüştür (Sunay, 2017). Dünyaya yalnız gelen bireyin doğduğu, yaşadığı çevre ve etkileşim içerisinde olduğu diğer bireyler ile olan ilişkileri sayesinde deneyimleyerek öğrendiği görülmüştür (Dewey, 1996). Bu nedenle bireyin eğitiminin sosyolojik yapıya uygun olması gerekir. Çünkü birey toplumda yaşadığına göre; o toplumun bilgi, birikim ve o topluma ait normlarını öğrenmek birey için önemli olduğu belirtilmiştir (Zgourides ve Zgourides, 2000).

Sporun birçok konuyla ilgili olduğu, bu konuların içerisinde de eğitimin çok önemli bir yere sahip olduğu bilinmektedir. Zira öğrenci, sporcu, antrenör, izleyici, spor yöneticileri ve hakemlerin uğraştıkları spor branşları ile ilgili her şeyi öğrenebilmeleri için eğitimin son derece önemli olduğu vurgulandığı gibi sosyal olan bireyin sosyalleşme sürecinde de oldukça önemli bir yere sahip olan spor ile kendini tanıma, yenme-yenilme, kabullenme, paylaşma, mücadele etme, yardımlaşma ve emek verme gibi birtakım sosyal davranışları da öğrenebileceği anlaşılmıştır. Yani spor içerisinde eğitimin oldukça önemli bir yeri varken, eğitim içerisinde kaliteli bir araç olarak kullanıldığı da görülmüştür. Bu bilgiler ışığında spor, insanı birçok yönden hayata hazırlarken eğitim sistemi içerisinde de, önemine binaen yerini aldığı belirtilmiştir (Öztürk, 1998). Yine Laker tarafından 2002 yılında yapılan bir çalışmada, okullarımızda ders olarak okutulan Beden Eğitimi ve Spor derslerinin, çocuklarımıza sadece hareket etmeyi ve becerilerini geliştirmeyi değil onlara; işbirliği, zorluklarla başa çıkma, adalet, birlikte hareket etme, saygı duyma ve sevgi besleme gibi bireyi ve toplumu yakından ilgilendiren özellikleri geliştirdiği vurgulanmıştır.

2.3.Okul Sporları

Yaşadığımız çağda en önemli sorunların başında hareketsiz yaşamın geldiği bilinmektedir. Bu sorunlar ekonomik açıdan ülkelere yük olmakta, bireysel olarak da iletişim sağlayamayan bireylerin oluşmasına neden olduğu anlaşılmaktadır. Tüm bu sorunları gören anne babalar önlem aldığı gibi okullarda eğitim gören öğrencilerine önlem aldıkları anlaşılmıştır. Okullar eğitim yoluyla spor dersleriyle ve ayrıca okul sporlarıyla yetenekleri ne olursa olsun her öğrencinin gelişimine katkı sağlamaya çalıştığı anlaşılmıştır. Eğitimin bir parçası olan okul sporları öğrencileri aktif yaşama katarken sosyal olarak daha başarılı ve okula aitlik duygusunu geliştirmede rol oynadığını bizlere göstermiştir. Okul sporlarına katılan çocuk ve genç bedensel zihinsel gelişiminin yanı sıra müsabakalarda yarışma bilinci kazanırken rakibine saygı duymayı öğrenmekte, belirli disiplinlere uyması gerektiği anlaşılmıştır. Okul sporlarının birçok farklı spor dallarını içinde barındırması sporlara katılan bireylerde çevre bilincini, doğa bilincini, toplum ve birey öz saygısını geliştirdiğini araştırmacılara göstermiştir (Öcal ve Koçak, 2010; Pehlivan ve Konukman, 2004).

2.4.Okul Sporlarının Amaçları

Okul sporlarının amaçları genel anlamıyla topluma daha iyi bireyler yetiştirmek ve yetiştirme sırasında da bireysel özellikler göz önüne alınarak mutlu ve başarılı insanlar yetiştirme olduğu anlaşılmaktadır. Okul sporları eğitim öğretimde bireylerin gelişmesinde etkili bir araç olduğu yapılan önceki araştırmalar incelendiğinde gözlenmiştir. Bireylerin okul ortamında sorumluluklarını bilmelerinde ve okula devam etme alışkanlıklarında etkili olduğu bilinmektedir. Okul ortamında ders dışında yapılan bu faaliyetler sayesinde bireyler kendilerini daha iyi ifade edebilmekte, özgüven açısından daha yüksek özellikte olabilmekte ve kişiler arası iletişimde daha başarılı oldukları anlaşılmaktadır. Düzenli spor yapan bireylerin beraberinde egzersiz, yarışma yaptığı bireylere saygılı olmayı öğrendiği ve ilerde de içinde yaşadığı topluma okul sporlarına katılmayan bireylere göre daha iyi uyum sağladığı bilinmektedir. Başarılı olabilme duygusunu spor ortamında kazanan bireylerin akademik hayatında da daha başarılı oldukları anlaşılırken, kalp damar hastalıklarına yakalanma risklerinin de yapmayanlara göre daha düşük seviyede kaldığı anlaşılmaktadır. Daha sağlıklı fiziksel özellikte olan bu bireylerin sağlık açısından pozitif yapıda oldukları günümüzün en önemli sağlık problemleri arasında yer alan obeziteye yakalanma risklerinde spor yapmayanlara göre daha düşük olduğu bilinmektedir (İlhan ve diğerleri, 2011; Yanık, 2017; Öcal ve Koçak, 2010; Pehlivan ve Konukman, 2004).

2.5.Okul sporlarının önemi

Okul sporları, gelişim döneminde olan çocuk ve gençlerin hem fiziksel hem de psikolojik gelişimleri açısından oldukça önemlidir. Ayrıca ortak bir amaç uğruna mücadele etme, paylaşma, çevreye ve insanlara uyum sağlama, birlikte hareket etme ve ortak değerlerde buluşma gibi birtakım özelliklerin kazandırılmasında önemli bir yer tutar. Bireylerin içinde buldukları topluma uyum sağlamaları açısından önemli olan okul sporları, nihai olarak ülke sporuna katkı sağlayacak ve milli duyguları artırıp kazandıracakları kupa ve madalyalarla topluma gurur ve heyecan yaşatacak ayrıca ülke ve ya şehirlerinin tanıtımlarına da katkı sağlayacaklardır (İnal, 2003).

2.6.Okul Spor Branşları

Okul spor faaliyetleri 2019 ve 2020 yılları arasında 66 branşta farklı yaş guruplarında yapılacağı talimatlarda belirtilmiştir. Bunlardan bazıları; atıcılık,

atletizm, badminton, basketbol, bedensel engelliler voleybol, beyzbol, bilardo, bilek güreşi, bisiklet, futbol, bocce, güreş, hentbol, karate, kayak, masa tenisi, satranç, oryantiring, spor tırmanışı, özel sporcular, tenis, wushu, yelken yüzme gibi dallarda olduğu anlaşılmıştır (Gençlik Spor Bakanlığı, 2019).

2.7.Okul Spor Yönetmeliği

Amacı; Milli eğitim bakanlığı tarafından kendine bağlı okulların gerek ülke içinde gerekse ülke dışında yapmış olduğu spor müsabakalarının planlanmasını, gerekli ihtiyaçların karşılanması için gerekli kuralları belirlemektir. Kapsamı; ülke içinde ve ülke dışında yapılacak tüm sportif etkinliklerdir. Dayanak; Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin 189, 507 ve 508' inci maddelerine göre hazırlanmıştır. Tüm bunlar ilgili yönetmelikte belirtilmiştir (Okul Sporları Yönetmeliği, 2019).

2.8 Okul Spor Yönetmeliğinde Tanımlar

Antrenör; antrenör belgesine sahip olan kişilerdir. Bu belgeyi federasyondan ve Gençlik Spor Bakanlığında aldıkları bilinmektedir.

Bakanlık; yurt içinde ve yurt dışında spor organizasyonlarından sorumlu olan bakanlık Gençlik ve Spor Bakanlığı olduğu belirtilmiştir.

Çalıştırıcı; öğrencileri belirli bir plan ve program kapsamında çalıştıran ve bu çalışma işini mevcut yönetmelikler dahilinde yapan kişiler olduğu belirtilmiştir.

Federasyon; bağımsız olabileceği gibi bakanlığa bağlıda olabilen spor federasyonlarını belirtir.

Fiziksel Etkinlik ve Oyun; bireylerin çok yönlü gelişimini sağlamaya çalışan performanstan çok gelişime dayanan fizikse aktivite ve oyunları belirtmektedir.

Genel Müdür ve Genel Müdürlük; okul sporları yönetmeliğinde spor hizmetleri genel müdürünü ve genel müdürlüğünü belirtmektedir.

Uluslararası Okul Sporları Federasyonu; ISF kısaltması ile okul sporları yönetmeliğinde belirtilmiştir.

İdareci; okul sporları yönetmeliğinde düzenlenecek yurt içi ve yurt dışı müsabakalarda kafielerden sorumlu kişileri belirtmektedir.

İl Müdürü ve İl Müdürlüğü; Gençlik Spor Bakanlığını, bulunduğu il de temsil eden ilin en üst düzey spor müdürünü ve müdürlüğünü belirtmektedir.

Okul sporları il temsilcisi; Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğü'ne İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından önerilen Türkiye Okul Sporları Federasyonu'na ismi

gönderilen ve il tertip komitesinin doğal üyesi olan beden eğitimi öğretmenini ifade eder.

İlçe Müdürlüğü; Gençlik Spor Bakanlığını, bulunduğu ilçe düzeyinde temsil eden yöneticiyi temsil etmektedir.

İl Tertip Komitesi ve İlçe Tertip Komitesi; bulunduğu ilde okul sporlarının hangi koşullarda hangi kurallara dayanarak hareket edeceğini belirleyen komiteye il tertip komitesi, ilçede ilin kararları doğrultusunda kendi şartlarını da değerlendirip bunu okul sporlarına aktaran komiteye de ilçe komitesi olduğu belirtilmiştir.

Kademe; eğitim öğretim içerisinde yer alan öğrencilerin hangi aşamada olduklarını ve hangi öğrenim seviyesinde olduklarını gösteren süreci belirtmektedir.

Kategori; eğitim öğretim gören öğrencilerin spor müsabakaları için cinsiyetlerinin ve hangi yaş aralığında yarışabileceğinin gösterildiği yer olarak belirtilir.

Lisans; eğitim öğretim içerisindeki öğrencinin bir spor branşından yarışmaya katılabilmesi için bakanlık tarafından belirlenen sistemde kayıttan sonra sporcuya verilen ve sadece çıkarılan sporcuya ait olan kodlu belgeyi belirtmektedir.

Okul; Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirli yönetmelik, esas ve usuller ile kurulmuş çocuklara ve gençlere eğitim öğretim sağlayan resmi kurumları temsil eder.

Oyuncu; Devletin eğitim öğretim sağlayan resmi kuruluşlarında eğitim gören ve bu kuruluşlar arasında spor müsabakaları için hazırlanmış, katılım için gerekli evrakları eksiksiz olan öğrenciler belirtmektedir.

Oyun Kartı; müsabakalara ve yarışmalara katılacak öğrencilere gerekli spor bakanlığına kayıttan sonra oluşturulup doğruluğu tespit edilebilecek belgeyi belirtmektedir.

Öğrenci Belgesi; eğitim öğretim gördüğü kurum müdürlüğü tarafından o okulun öğrencisi olduğunu gösteren belgeyi belirtir.

Sağlık İzin Belgesi; eğitim öğretim kurumları içerisindeki öğrencilerin müsabaka ve oyun için katılacakları organizasyonlar için sağlık kuruluşlarından aldıkları bu sporu yapmasında sağlık yönünden sakıncası olmadığını gösteren belgeyi belirtmektedir.

Spor Bilgi Sistemi ve Spor Dalı Uygulama Kuralları; spor ile ilgili tüm bilgiler bakanlığın sisteminde yer almaktadır. Bakanlığın federasyonlar ile uyumlu çalışması ile genel kural ve esaslar belirlenmekte okul spor faaliyetleri internetten yayımlandığı anlaşılmaktadır.

Spor Faaliyet ve Spor Tesisleri; her türlü sportif faaliyeti temsi ettiği ve bu spor faaliyetlerinin nerede düzenlendiğini belirtmektedir.

Veli İzin Kâğıdı; eğitim öğretim içerisinde yer alan öğrencilerin bir spor faaliyetine katılabilmesi için velilerinden alınan izin belgesini belirtmektedir. Gerek veli izin kâğıdı gerekse veli izin kağıdı alınmadan öğrencilerin müsabaka ve spor oyunlarına katılmalarının yönetmeliklere aykırı olduğu anlaşılmaktadır.

Yarışma Yöneticisi; Gençlik ve Spor il müdürlüğü tarafından belirlenip belirli esas ve usullerde görevlendirilen kişileri belirtmektedir (Okul Sporları Yönetmeliği, 2019).

2.9 Gençlik ve Spor Bakanlığı

1922 yılında temelleri atılan, ülkenin kısa orta ve uzun vadede her türlü spor politikasını belirlemek ve uygulamak olan Gençlik ve Spor Bakanlığı aynı zamanda gençliğin korunması ve kendisi ile ilgili her alanda geliştirilmesi adına projeler üretmekle sorumludur (Parasız, 2015).

Gençlik ve Spor Bakanlığının görev ve sorumlulukları;

- Gençlerin kişisel ve sosyal gelişimi için politikalar belirlemek ve bu doğrultuda onların gelişimleri için uygun etkinliklerle buluşturmak,
- Gençlerin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda kendisini sürekli güncel tutmak, onlara rehberlik ve danışmanlık hizmeti sunmak,
- Gençlik çalışma ve projelerine yönelik her türlü esasları tespit etmek,
- Gençliğin her açıdan sağlıklı gelişmesini sağlayıcı proje yapmak, yapılan çalışma ve projelere alt ve üst yapı desteği sağlamak, projelerin süreç ve sonuçlarını kontrol etmek,
- Spor etkinliklerinin planlamasını yapıp herhangi bir aksaklığa mahal vermeden yapılmasını sağlamak ve ülke geneline yayılması için çalışmalar yapmak,
- Ülkenin uluslararası yarışmalara katılımını sağlamak ve gerekli her türlü desteği vermek,
- Anayasa ve yasalarla kendisine verilen diğer sorumluluklarını yerine getirmek (Gençlik ve Spor Bakanlığı, 2011).

2.10 Spor federasyonları

Federasyon kelimesi Fransızcadan dilimize geçmiştir. Birden fazla devletin bir araya gelerek belirli alanlarda yardımlaşmak amacıyla kurdukları birliklere denirken, yerelde ve ya ülke genelinde de aynı alanda faaliyet gösteren kurum ve ya kuruluşları bir çatı altında toplayan bir terimdir (Şahin, 2009).

Spor federasyonu ise farklı spor kuruluşlarının tek çatıda toplanmış halidir (Şahin, 2006). Bu federasyonlar, bağlı oldukları uluslararası spor federasyonlarının kuralları doğrultusunda alınan kararları uygulamakla yükümlüdürler ve o branşta milli takım düzeyinde yarışmaları takip, katılım ve organizasyonlarını yaparlar (Arnaud, 1985).

2.10.1 Spor federasyonlarının yapısı ve görevleri

Spor federasyonlarının görev ve sorumlulukları;

- Ülke içerisinde sporun tüm yaş gruplarında benimsenip, yaygınlaşmasını ve gelişmesini sağlamak,
- Ulusal ve uluslararası her türlü gelişmeyi takip etmek uluslararası federasyonlara entegre çalışmak, diğer federasyonlarla planlama ve uygulama vs. konularda yardımlaşmak,
- Antrenör, sporcu, hakem ve diğer personelin eğitimlerini yapmak güncellemek. Bunun için hizmet içi eğitimler, seminerler, kurslar ve konferanslar vermek.
- Uluslararası yarışmalara entegre bir şekilde ulusal tüm yarışmaları planlamak ve yürütmek,
- Ulusal yarışmaların yürütülmesinden sorumlu hakem, temsilci ve gözlemci atamasını yapmak,
- Değişen ve gelişen sportif yenilikleri takip ederek tüm personelin bilgi ve birikimlerini güncellemek,
- Branşa özgü spor malzeme ve teçhizatlarının standartlarının kontrollerini yapmak, tüm spor kulüplerinin taşra dâhil olmak üzere temin etmek ve ya temin edilmesini sağlamak,
- Milli takım seçmelerini yapmak ve ya uluslararası yarışmalara katılacak sporcuları belirlemek ve ülkeyi en iyi şekilde temsil edecek düzeye getirmek,
- Gençlik ve spor Bakanlığı ve Spor genel müdürlüğü ile her alanda işbirliğini sürdürmek,

- Başarılı ve yetenekli sporcuların ortaya çıkarılmasını ve en iyi şekilde yetişmelerini sağlamak için gerekli hassasiyeti göstermek,
- Her branştan, tüm yaş gruplarındaki sporcuları gerek ulusal gerek uluslararası müsabaka hazırlıklarını planlamak ve uygulamak,
- Başarılı sporcuların tanıtımını yaparak onların örnek olmalarını sağlamak,
- Bakanlık tarafından Federasyona verilen bütçenin en verimli şekilde harcanması için planlama yapmak ve uygulamak,
- Spor ahlakı ve oyun kurallarına sporcu, hakem, antrenör ve spor kulüplerini disiplin ve ceza kurullarına sevk etmek (Karadağ, 2018).

2.10.2 Federasyon İl Temsilcisi

İllerde branşı olan ilgili federasyonu temsil etmek üzere il müdürünün görüşü, ilgili federasyon başkanının teklifi ve genel müdürün onayı ile fahri olarak görevlendirilir (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 2002).

2.10.3 Federasyon İl Temsilcilerinin Nitelikleri

İlgili federasyonun branşına uygun daha önce sporculuk, antrenörlük, hakemlik ve ya yöneticilik yapan, branşında tanınmış ve iyi bir alan bilgisine sahip kişiler arasından seçilir. İl müdürlerinin görüşü alınan temsilci adayı ilgili federasyonun olağan kongresinin akabinde iki ay içerisinde atanırlar. Federasyonun hakem kurulunda görev alan hakemler il temsilcisi olamazlar. Ayrıca seçilen il temsilcisinin isteği üzerine ilgili federasyon başkanının onayı ile yardımcı atanabilir. İlde faaliyet olmayan federasyon temsilci ataması yapmaz (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 2002).

2.10.4 Federasyon İl Temsilcilerinin Görevleri

- İllerde ilgili olduğu federasyonu temsil etmek ve spor faaliyetlerinin yapılmasında il müdürlükleriyle koordinasyonu sağlamak
- İllerdeki faaliyet programını hazırlamak ve İl Müdürlüklerine ve Federasyona bildirmek,
- Federasyon talimatlarını ve duyurularını il müdürlükleriyle birlikte, spor kulüpleri ile ilgili kişi ve kuruluşlara iletme,
- İlgili branş faaliyetlerinin yürütülmesiyle ilgili eğitim hizmetlerini, federasyon ile işbirliği içerisinde programlamak ve yürütmek,
- İldeki ilgili branş faaliyetlerinin tüm kayıtlarını tutmak,

- İl Şampiyonaları ve Bölgesel Şampiyonalarda Federasyon gözlemcisi olarak görev yapmak,
- İl hakem kurulunun oluşumunda, merkez hakem kuruluna öneri sunmak, yardımcı olmak ve il hakemi sayısı ondan az olan illerde il hakem kurulunun başkanlığını yürütmek,
- İllerde, yeni kulüplerin kurulması için çalışmalar yapmak.
- Lisans sayısını arttırmak için çalışmalar yapmak.
- Bağlı olduğu federasyonun tanıtımı ve branşın yaygınlaştırılması için, illerde gerekli çalışmaları yapmak.
- Federasyon Disiplin Kurulu tarafından istenilen bilgi ve belgeleri vermek (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 2002).

2.10.5 Federasyon İl Temsilcilerinin Yetki ve Sorumlulukları

İlgili federasyonun ildeki her türlü faaliyetlerinin resmi ve teknik mercii olan federasyon il temsilcileri, federasyona ait tüm mevzuatının uygulanmasında ve spor faaliyetlerinin yürütülmesinde, federasyona aitse federasyona karşı, il organizasyonlarında ise il müdürlüğüne karşı sorumludurlar (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 2002).

2.10.6 Federasyon İl Temsilcilerinin Görevlerinin Sona Ermesi

İl temsilcileri, kendi istekleri ile yazılı müracaatta bulunmak suretiyle görevlerinden ayrılabilirler. Ayrıca başkanının teklifi üzerine genel müdür onayı ile görevlerine son verilebilir. Yine olağan genel kurullardan sona görevleri sona erer ve yeni yönetim tarafından yeni atamalar yapılır (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 2002).

2.11 Okul Sporlarının Yönetim Ve Organizasyonlarını Yapan Kuruluşlar

2.11.1 Uluslararası Okul Sporları Federasyonu (International School Sport Federation ISF)

Merkezi Brüksel'de (BEL) olan Uluslararası Okul Sporları Federasyonu (International School Sport Federation ISF) ilk, orta ve lise düzeyi öğrencilerin hem eğitilmesi hem de ülkelerin spor alt yapılarına katkı sağlaması amacıyla 30 spor branşından fazla branşta etkinlikler ve yarışmalar düzenleyen bir uluslararası spor kuruluşudur. Türkiye Cumhuriyeti'nin de kurucu üyesi olduğu kuruluş (1972), 128

üyesiyle birlikte uluslararası alanda sportif etkinlik ve yarışmalar düzenleyerek ülkeleri bir araya getirmektedir. Ayrıca Uluslararası Olimpiyat Komitesi (International Olympic Committee IOC) tarafından da 1995 yılından beri desteklenmektedir. Her yıl 12 branşdan fazla etkinlik ve yarışma düzenleyen kruruş 4 ana kategori olan Multisport Oyunlar (Yaz ve Kış Gymnasiade, Mücadele Oyunları); Dünya Okulları Şampiyonası, Dünya Okul Kupaları ve Eğitim Etkinliklerini koordine etmektedir (Türkiye Okul Sporları Federasyonu Ana Statüsü Yönetmeliği, 2014).

2.11.2 Türkiye Okul Sporları Federasyonu (TOSF)

Görevi Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm okullarda sporu geliştirmek ve tüm yurda yayılmasını sağlayarak ilgili spor federasyonları ile Gençlik ve Spor Bakanlığı okul sporları daire başkanlığı ile koordineli bir şekilde çalışmak suretiyle ülkemizi yurt dışında temsil edecek ekiplerin belirlenmesini sağlamak olan federasyon 08.06.2005 tarih ve 162 sayılı bakanlık oluru ile kurulmuştur. Ayrıca federasyon Türk sporuna katkı sağlamak amacıyla yetenekli sporcuların seçilmesi ve kulüplere yönlendirilmesi için çalışmalar yapmaktadır. İllerde İl Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından seçilen bir beden eğitimi öğretmeni Gençlik Ve Spor İl Müdürlüğüne teklif edilir ve gerekli yazışmalar tamamlandıktan sonra bağlı olduğu ilin okul sporları il temsilcisi olarak göreve başlar (Türkiye Okul Sporları Federasyonu Ana Statüsü Yönetmeliği, 2014).

2.11.3 Gençlik ve Spor Bakanlığı Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü Okul Sporları Dairesi Başkanlığı Okul Sporları Şube Müdürlüğü

İlk, orta ve lise düzeyinde yapılan ülke genelindeki tüm yerel ve bölgesel ve ulusal organizasyonları planlamak ve uygulamak olan Gençlik ve Spor Bakanlığı birimidir. Ayrıca bu birim başarılı olan ekiplerin belirlenerek uluslararası arenada ülkemizi temsil etmesi için ISF ile gerekli koordinasyonu sağlamakla yükümlüdür (Gençlik Spor Bakanlığı, 2020).

2.11.4 Okul İçi Beden Eğitimi Spor ve İzcilik Daire Başkanlığı (OBESİD)

Türkiye Cumhuriyeti devleti kurulduktan sonra her alanda yenilikler yapıldığı bilinmektedir. Gençlerimizin ruhsal ve fiziksel gelişimi içinde bir çok yeni adım atıldığı anlaşılmıştır. Yeni yapılan hazırlıklar kapsamında karşımıza 1933 yılında Beden Terbiyesi ve İzcilik Müdürlüğü'nün yasayla kurulduğu bilinmektedir. MEB

bünyesinde kurulan bu kurum gençlerimizin gelişiminde ve beden eğitimi derslerinin şekillenmesinde etkili olduğu anlaşılmaktadır. 1933 yılında kurulan ve daha sonra 1989 yılında ismi OBESİD olan bu kurum beden eğitimi spor alanında ve izcilik faaliyetlerine dair çalışmalarda belirleyici olduğu yapılan önceki araştırmalarla bizlere aktarılmıştır. OBESİD kurumunun yaptığı çalışmalara baktığımızda; öğrencilerin spor yaparak sosyalleşmelerini sağlamak, öğrencilerin ihtiyaçlarına göre spor alanları oluşturmak, beden eğitimi spor dersi ve izcilik ile ilgili öğrenciye dönük plan hazırlanmasını sağlamak, yapılacak etkinliklere göre malzeme teminini bulmak, milli bayramlarımızın yapılmasında görev ve sorumlukları belirlemek, ulusal ve uluslararası yarışmalarda öğrenciler, öğretmenler için planlar yapmak gibi faaliyetlerin yapıldığı anlaşılmaktadır. Tüm bunlar göz önüne alındığında eğitim öğretimin destekleyicisi olduğunu söyleyebiliriz. 2011 yılında yapılan değişiklikler ile OBESİD kaldırılmış olduğu bilinmektedir. Kaldırılmasından sonrada OBESİD tarafından yapılan işler açısından bir karmaşanın olduğu anlaşılmaktadır. OBESİD' in Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü' ne aktarılmasından sonra olumsuz etkilenen kesimlerden birinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin olduğu yapılan önceki araştırmalarca aktarılmaktadır. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeleri MEB' de OBESİD' in kaldırılmasından sonra birçok durumdan olumsuz etkilendiği anlaşılmıştır. OBESİD tarafından hazırlanan mesleki eğitimlerden, tecrübeli öğretmenlerin deneyimlerinden faydalanmaktan, gerekli eğitimleri aldıktan sonra düzenlenecek sportif etkinliklerde koordinatör olmak gibi koşullardan olumsuz etkilendiği bilinmektedir (Sağın, 2018).

2.12. Problem

İnsanların bir amaç doğrultusunda hareket ederken amaçlarına ulaşmasına olumsuzluk çıkaran içsel ve dışsal engeller olarak tarif edildiği anlaşılmıştır (Genç ve Kalafat, 2010). Problemin türü ve büyüklüğü kişiden kişiye değişebildiği yapılan önceki araştırmalar incelendiğinde gözlenmiştir (Temel ve Ayan, 2015). Tüm bu durumlar değerlendirildiğinde problemin bir sıkıntı, olumsuzluk durumları olduğu ve bu durum karşısında çözüm yollarının bulunması gerektiği anlaşılmıştır (Genç ve Kalafat, 2010; Temel ve Ayan, 2015; Roth ve McGinn, 1997).

2.13. Problem Çözme

Öğrenme için en önemli unsurlardan olan problem çözme, birey tarafından problemin algılanmasından itibaren çözümüne kadar geçirilen düşünsel bir süreç olarak tanımlanmıştır (Bingham, 2004; Flynn, 1989)). Yine problem çözme, herhangi bir durumda bireyin aklını, bilgisini, deneyimlerini ve yaratıcılığını kullanarak karşılaştığı zorlukların üstesinden gelme süreci olarak tanımlanmıştır (Goffin ve Tull, 1985).

Problem çözme durumunun problem alanına göre farklılık gösterdiği anlaşılmıştır. Spor alanının farklı problemleri, matematik, fen, tıp alanlarının kendi alanlarına özgü problemleri olabilir. Her problem alanının kendine özgü çözüm yeteneğinin ihtiyacı olduğu belirtilmiştir. Bu ihtiyaçlar ciddi zihinsel ve psikolojik gereksinimleri beraberinde getirebileceği anlaşılmıştır (Temel ve Ayan, 2015). Bir problem oluşmuşsa bunun çözümü için birinci adım sorunu oluşturan durum hakkında bilgi toplamak olduğu görülmüştür. Edinilen bilgiler zamanla yorumlanarak problem alanına sunulmuştur. Daha sonra geri dönüt alınarak işe yarayıp yaramadığı anlaşılacak gerekli düzeltmelerin yapıldığı önceki çalışmalarca tespitle sunulmuştur. Bir başka araştırma da ise ilk önce problemin ne olduğu belirlenmiştir. Sonra bu sorunu çözmek için bir çok seçenek sunulmuş olduğu anlaşılmıştır. Çözüm yolları bu problem için uygulanması durumu oluşturulmuş ve karar verilen yolun değerlendirilmesi yapılarak süreç ya başa dönmüştür ya da problemin ortadan kalktığı belirtilmiştir (Genç ve Kalafat, 2010; Temel ve Ayan, 2015).

Problem çözme durumunun bilişsel ve davranışsal süreçlerden oluştuğu anlaşılmıştır. Problem çözmek isteyen bireylerin sorunu tanımlarken iyi bir empati düzeyinin olması gerektiğini önceki çalışmalar bize düşündürmüştür (Genç ve Kalafat, 2010; Temel ve Ayan, 2015).

2.14. Kişiler Arası Problem Çözme

Kişilerarası problem, birbirleri ile etkileşim içerisinde olan bireylerden en az biri tarafından algılanan ve problemin çözümü için çalışılmasına rağmen, engellendiği hissiyle yaşanan gerginlik durumu olarak ifade edilmiştir. Bu bilgiler

ışığında kişiler arası problem çözme ise, problemin algılanmasından çözümüne kadar olan süreci kapsadığı belirtilmiştir (Öğülmüş, 2001).

2.15. Problem Çözme Becerisi

Bireylerin içinde yaşadığı çevre birçok yeniliğe açık olduğu için sürekli değişmekte ve bireylerin zamana göre ihtiyaçları değiştiği için zamanla sorunlar meydana gelebilmekte olduğu anlaşılmıştır. Birey yaşadığı bu sorunlara çözüm yolları aramalı ve kendi bilgi birikimini ön görüşüyle birlikte problem çözme alanında kullanmaları gerektiği belirtilmiştir. Problemlerini çözüp hayatlarına devam insanların ruhsal yönden daha pozitif bir yapıya büründükleri anlaşılmıştır (Temel ve Ayan, 2015).

2.16 Yönetimde problem çözme becerisi

İnsanlar hayatlarını devam ettirebilmek için sürekli bir mücadele ve karşılaştıkları sorunların üstesinden gelme çabasında olduğu söylenebilir. Karşılaştıkları bu sorunları çözdükçe kendine olan güvenlerinin ve özsaygılarının da arttığı görülmüştür. Bu durumda onları psikolojik olarak daha güçlü kıldığı gibi sağlıklarını da olumlu etkilediği belirtilmiştir (D’Zurilla, 1971).

Problem çözme; bireyi içinde bulunduğu zor durumdan çıkarıp rahatlamasını sağlayan çözümler içerisinde en uygun olanı seçme olarak tanımlanmıştır. Problem bazen bir kişiyi ilgilendirirken bazen birden fazla kişiyi ve ya bir kurumu ilgilendirebilir. Bireyin sosyal bir varlık olması, kişilerarası problem çözme ve sosyal problem çözme gibi özel alanlarda da kendisini geliştirebilmelidir (D’Zurilla T.J. 1988).

Sosyal bir varlık olan bireyin çevresinin geniş olması, çözmesi gereken problem sayısını ve problemin zorluğunu artırması beklenmektedir. Bu nedenle hem kendi problemlerini hem de çevresindeki diğer problemleri çözebilme yeteneği oldukça önemli görülmüştür. Yönetim gibi daha karmaşık işlerle uğraşan yöneticilerin problem çözme becerileri de diğer insanlara oranla daha yüksek olması beklendiği belirtilmiştir (D’Zurilla, 1995).

2.17. Problem Çözme Becerisini Etkileyen Faktörler

2.17.1 Özgüven

Bireyin kendi tanıyıp düşündüğü kendi haliyle şu an ki psikolojik halinin aynı seviyede veya çok az arada fark olma hali olduğu anlaşılmaktadır. Özgüveni yüksek olan bireylerin içinde yaşadığı toplumda daha iyi ilişkiler kurduğu ve mutlu olduğu bilinmektedir. Tam tersi olan durumlarda ise tutarsız ve mutsuz bireylerin olduğu anlaşılmıştır (Terlemez, 2019). Özgüven problem çözme durumunda da kendini gösterdiği yapılan önceki çalışmalar incelendiğinde gözlenmiştir. Kendine güven duyan bireylerin sorunlar karşısında daha iyi davranışlar sergileyip problemleri çözdükçe özgüven seviyelerinin de arttığı anlaşılmıştır (Temel ve Ayan, 2015).

2.17.2 Yaş

Sorunları çözme durumunda geçmiş yaşantılarda öğrenilen deneyimlerin etkili olduğu anlaşılmıştır. Soyut işlem dönemi özellikleri kazanmamış bireylerin soyut kavramlarla ilgili sorunları çözmeye çok başarılı olmayacakları belirtilmektedir. Bu alanda yapılan önceki araştırmacılar tarafından yapılan incelemelerde deneyimlerin yaşla birlikte artması önemli olduğu anlaşılmaktadır. Yaşın otuz beş üzeri olması durumunda ise tam tersi koşulların olduğu sorun çözme de negatif bir yön olduğu da belirtilmiştir (Temel ve Ayan, 2015; Küçükkaragöz, Deniz, Ersoy ve Karataş, 2011).

2.17.3 Kişisel Farklılıklar

Her alanda olduğu gibi problem çözme alanında da bireysel farklılıkların önemli olduğu belirtilmiştir. Sorunun çözümü anında kişiler kendi deneyimlerine, psikolojik durumlarına, bilişsel seviyesine göre davrandığı anlaşılmaktadır. Kişilerin aldıkları öğrendikleri bilgiler farklılık gösterebileceği, yaşadığı toplumun farklılığından dolayı duygusal ve psikolojik şartların birbirinden farklı olduğu anlatılmıştır. Tüm bu özellikleri bireylerde farklı algılama alanı yaratabildiği belirtilmiştir. Bazı bireylerin sorun çözmeye duygularına göre karar verdiği bazılarının ise bilgi ve akılca çözdükleri anlaşılmıştır. Anlattığımız tüm bu koşulların problem çözme durumunda etkili olduğunu bizlere açıklamıştır (Temel ve Ayan, 2015; Sardoğan, Karahan ve Kaygusuz, 2006).

2.17.4 Mesuliyet Hissi

Bireye bir görev verilmesi ya da üstlendiği bir iş için elinden gelen tüm enerjii oraya yönlendirerek tüm sınırları doğrultunda yapması hali olduğu anlaşılmaktadır. Kişi işi neden yapamadığını nedenleriyle karşı tarafa açıklayabileceği bilinmektedir. Mesuliyet hissinde kişi kendi akıl süzgecinden geçirerek içinde yaşadığı toplumun rasyonel durumuna göre karar verdiği anlaşılmaktadır. Sosyal problemlerde en önemli öğeler arasında yer aldığı gözlenen mesuliyet hissi çocukluk döneminden itibaren beklenen davranışları içerdiği belirtilmiştir. Sosyal problemlerde birey ait olma durumu ve önceki deneyimlerine göre problem alanını büyüteceği gibi küçültebileceği de anlatılmıştır (Temel ve Ayan, 2015; Sezer ve Çoban, 2016).

2.17.5 Sorunlar Hakkında Bilgi Seviyesi

Problem çözümü esnasında bilgi seviyesi hakkında ön görüde bulunmanın önemli olduğu anlaşılmaktadır. Kişi problemin ne olduğunu önceki bilgi seviyesiyle ve deneyimleriyle anlayabileceği ifade edilmektedir. Bireylerin ne kadar bilgi ve deneyim seviyesi yüksekse problemleri kavramı yeteneğinin de o kadar yüksek olduğu ve problemin çözümünde de o kadar yetenekli olduğu anlaşılmaktadır (Temel ve Ayan, 2015; Terlemez, 2019, Küçükkaragöz ve diğerleri, 2011; Sardoğan ve diğerleri, 2006; Sezer ve Çoban, 2016).

2.17.6 His Durumu

Doğumdan ölüm anına kadar bireyler sürekli çevreleriyle etkileşim halinde oldukları bilinmektedir. Çevresiyle etkileşimde olan bireyler öğrendikleri bilgilerin yanı sıra bilinçsizde zihnine bazı bilgileri depolayabildikleri anlaşılmaktadır. Ayrıca bireylerin yaşadıklarından dolayı duygusal öğrenme olayı da oluşmakta ve inanç durumunun da oluştuğu anlaşılmaktadır. Bireylerin bilinç durumu, duygusal durumu, inançlarının, problem çözme sürecinde etkili olduğu bu bilgilerin ışığında karşımıza çıkmaktadır. His durumunda anlama yetisinin iç içe karmaşık bir süreç olduğu anlaşılmaktadır (Temel ve Ayan, 2015; Terlemez, 2019, Küçükkaragöz ve diğerleri, 2011; Sardoğan ve diğerleri, 2006; Sezer ve Çoban, 2016; Korkmaz ve Mahiroğlu, 2007).

2.17.7 Yapılan İşte Deneyim

Deneyim bilginin sürekli tekrarlanma işi olduğu anlaşılmaktadır. Deneyim kazandıkça birey alanda bilgi seviyesini arttırmakta olduğu bilinmektedir. Yapılan iş alanında profesyonel olma durumu problem çözme aşamasında da kendini göstermekte daha hızlı ve etkili çözüm yollarının bulunabileceğini belirtmiştir (Temel ve Ayan, 2015; Abaan, 2005; Taşçı, 2005).

2.17.8 Bireysel Özellikler

Bireysel özellikler çevresel koşullarla şekillendiği bilinmektedir. Eğer birey yaşadığı çevreye pozitif yönlü bir etkileşim halinde olursa uyumlu bireyler, negatif yönlü bir seyir izlerse uyumsuz bireylerin olduğu anlaşılmaktadır. Uyumlu olan birey değişime açıktır ve değişimleri kendi iç akıl süzgecinde geçirdikten sonra buna adapte olmaya çalıştığı belirtilir. Uyumsuz bireylerde ise sosyal çevreyle olumsuz tutumlar sergiledikleri anlatılmıştır. Tüm bu koşullar değerlendirildiğinde bireylerin duygu, tutum, özgüven, zihinsel değişkenlerinin de olumlu veya olumsuz etkilendiği ve problem çözme sürecinin de pozitif güçlü çözümlü ya da negatif güçsüz çözümsüzlükler olduğu anlaşılmaktadır (Temel ve Ayan, 2015; Dündar, 2009).

2.18. Problem Çözme Modelleri

2.18.1. Bandura'nın Kendine Yeterlilik Modeli

Bireylerin problem çözme becerisini, diğer insanlardan taklit yoluyla öğrendiğini ve problemin çözümünde yeteneklerinin ve problemin üstesinden gelme inancının önemine vurgu yapmıştır (Bandura, 1977).

2.18.2. Bilgi İşlem Modeli

Simon ve Newell'in yaptıkları çalışmalarda bireyin problemle karşılaştığında problemi nasıl algıladığının ve problemin çözümüne ilişkin geliştirdiği stratejinin önemli olduğunu söylemiştir. Ayrıca problemin alanını problemin çözümünde önemli bir zemine oturtmuş, bireyin strateji oluşturmasına ve sorunu irdeleyip yorum yapmasına yardım ettiğini söylemiştir (Atabay, 2004; D'zurilla, Maydeu-Olivares ve Kant, 1998).

2.18.3. Alex Osborn'un Problem Çözme Modeli

Problemin çözümüne ilişkin, problemin tanınması ve bu tanıma sonucunda problemi çözmek için gerekli hazırlık yapılmasının gerektiğini belirtmiştir.

Problemin çözümüne uygun düşünce süreçleri geçirerek birçok fikir üretilmeli diyerek nihayetinde ise üretilen fikirler arasından en doğru olanı seçerek sonuca ulaşılacağını söylemiştir (Sungur, 1997).

2.18.4.Hermann'ın Yaratıcı Problem Çözme Modeli

Hermann, yaratıcı problem çözme modelinde her insanın beyninin farklı bölümlerden oluştuğunu ve bu bölümlerin farklı yüzde ve alanlarda çalıştığını, problemlere yaklaşımı noktasında bu bölüm ve alanlardan hangisi ağır basıyorsa o şekilde yaklaştığını savunmuştur. Her insanın aynı düşünmediğini söyleyen Hermann, problemin çözümünde her bireyin kendine has bir yaratıcı düşünce geliştirdiğini belirtmiştir (Sonmaz, 2002).

2.18.5. Thorndike'in Deneme-Yanılma Yoluyla Problem Çözme Modeli

Thorndike göre birey problemin çözümüne deneme yanılma yoluyla yaklaşır ve çözüme hangi deneme ulaştırdı ise onu kalıcı olarak öğrenir demiştir (Erden ve Akman, 1997).

2.18.6.Guilford'un Yakınsak ve İraksak Düşünme Modeli

Guilford, yakınsak düşünmeyi doğruya ve ya problemin çözümüne en yakın ve en mantıklı olanı seçme olarak görmüş, iraksak düşünmeyi ise daha yaratıcı ve daha özgün olmasının yanında en kullanılabilir olması olarak açıklamıştır (Tiryaki, 1997).

2.18.7.John Dewey'in Yansıtıcı Düşünce Modeli

John Dewey'e göre problemin çözümünde deneyimler çok önemlidir. Süreç olarak birey, problemi algıladıktan sonra üzerinde düşünerek tanımlar, deneyerek çözüm yolları önerir, en uygun ve yaratıcı çözümü bularak süreci değerlendirir, başarısız olanları çıkarır ve bu tecrübe ışığında karşılaştığı problemleri bu döngüye uygun çözmeye çalışır diyerek açıklamıştır (Çağlayan, 2007).

2.19. Problem Çözme Yöntemleri

2.19.1 Beyin Fırtınası Yöntemi

Niteliğine bakılmaksızın ne kadar çok fikir üretilirse o kadar iyidir mantığı taşıyan ve eleştiriden arındırılmış bir beyin fırtınası etkinliği ile yaratıcılık ve

probleme farklı açılardan bakış açısı geliştirmeyi amaçlandığı belirtilmiştir (Orlich ve arkadaşları, 1990; Saban, 2000; Özden, 2003).

2.19.2 Delphi Yöntemi

Problemin çözümünde farklı bakış açıları ortaya çıktığında kullanılan bu yöntemde, verilecek kararların etkilenme olasılığının olması ve ya duygusallıkla birlikte politik sonuçlara yönelik yapılması öngörülmüştür. Ayrıca karmaşık problemlerin çözümünde kullanılan bu yöntemin bir uzlaşma aracı olarak da kullanılması dikkat çekicidir (Şahin, 2001).

2.19.3 Benzetme Yöntemi

Birbirlerinden farklı durumları veya elemanları bir araya getirmeyi amaçlayan bu yöntemde benzetme oldukça yaratıcı bir şekilde kullanılmış ve aşama olarak; amaç belirleme, problemin çözümü ile elde edilecek kazanımları tespit etme, probleme uygun bir örnek seçerek probleme benzetme, çözüm kriterleri belirleme, ortaya çıkan fikirleri kriterlere yaslayarak eleme ve nihayetinde en uygun fikirle problemi çözme olarak tanımlanmıştır (Varoğlu, 1993).

2.19.4 Yuvarlak Masa Yöntemi

Bu yöntemde masa etrafında toplanmış 6 ve ya 8 kişi tarafından problemin tanımı yapıldıktan sonra herkesin önündeki kâğıtlara çözüme yönelik yazılan cümleler bir yana kaydırmak suretiyle değiştirilir. Daha sonra birbirlerinin çözüme yönelik yazdığı cümleler ışığında yeni fikirler ortaya çıkarmaya çalışarak kağıda kendi fikirlerini yazarlar. 15 dakika sürecektir olan bu işlem sonucunda beyin fırtınasında olduğu gibi ortaya çok sayıda fikir çıkarılması sağlanmış olacaktır (Moore, 1994).

2.19.5 Altı Şapkalı Düşünme Yöntemi

6 renkli şapkaya farklı anlamlar yüklemek suretiyle ve takılan şapkanın anlam ve ruhuyla probleme yaklaşmayı ifade eden, netice itibarıyla probleme çok boyutlu olarak bakmayı sağlayan bir teknik olarak belirtilmiştir. Bir masa etrafında oturan 6 kişinin kendisine sıra geldiğinde probleme yönelik yaratıcı cevaplar vermesiyle probleme çözüm bulunmaya çalışılması esas olarak görülmüştür (Oğuzhan, 1989)

- Beyaz şapka; tarafsızlığı, saflığı ve gerçek davranma durumlarını açıklarken, gereksiz bilgilerden kurtulmayı hedefe götürecek bilgilerle yola devam edilmesini öngörür.
- Kırmızı şapka; duygu ve sezgilerle gerçekçi bir şekilde probleme yaklaşmayı ifade eder ve problemin çözümüne sezgi ve gerçekçi duygularla ulaşılabileceğini savunur.
- Siyah şapka; probleme mantıklı ve olumsuz açıdan yaklaşmayı ifade eder. Tamamen olumsuz yaklaşmasına rağmen oldukça yapıcı ve sağlıklıdır.
- Sarı şapka; siyah şapkanın tersine olumlu ve karamsarlıktan uzaktır. Olumlu bir yaklaşım sergilemesi yapıcılık ve yaratıcılık anlamında çözüme katkı sağlamaktadır.
- Yeşil şapka; yeni, güncel, özgün düşünmek en önemli özellikleridir. İyi bir düşünce geliştirmek için geçmiş fikirlerden uzaklaşmayı ve değişimi teşvik etmektedir. Odaklanmayı sağlayan yeşil şapka, düşünme ve fikir üretme sürecine yaratıcı fikirlerle katkı sağlamayı amaçlar.
- Mavi şapka; tarafsızlık ve sessizliği, olumlu bir bakış açısıyla birleştirerek konuya nasıl bir düşünce ile yaklaşılması gerektiğini çizer.

2.19.6 5N ve 1 K Tekniği

Sorun veya olay hakkında bilgi edinmeyi amaçlayan bu yöntem; ‘‘Ne, Nerede, Ne zaman, Niçin, Nasıl, Kim’’ gibi sorulara cevap arar. Probleme dair ne kadar çok bilgi elde edilirse çözüme o kadar kolay ulaşılabileceğini savunur. Yeni bir bakış açısı oluşturarak problemi çözmeyi hedefler (Güler’den aktaran Işıklı, 2017).

2.19.7 Resim Çizme Tekniği

Bu yöntemde amaç problemin resmini çizmektir. Eğer problemin resmi çizilirse gözden kaçan ayrıntılar tespit edilir ve yeni bakış açıları oluşturulabilir. Problemin resmini çizmek konuya uygun ise çözüme daha yaklaşılmış olunur (Güler’den aktaran Işıklı, 2017).

2.19.8 Simülasyon Yöntemi

Problemin aslına uygun bir modeli geliştirilir veya daha mevcut probleme yakın bir problem için kullanılmış bir model yeni probleme uyarlanır. Problemin amaçları belirlendikten sonra çözüm için katkıları değerlendirilir. Çözüm kriterleri

belirlendikten sonra üretilen fikirler modelde denenerek en uygun olanı seçilir (Varoğlu, 1993)

2.19.9 Artı Eksi İlginç Yöntemi

Bu yöntemde bir kâğıda üç sütun çizilir ve her sütuna sırayla artı, eksi ve ilginç yazılır. Artı sütununa pozitif fikir ve gözlemler, eksi sütununa negatif fikirler ve gözlemler, ilginç sütununa ise ne artı ne de eksi sütununa uymayan fikirler yazılır. Fikir üretme ve karar verme sürecine böylece katkı sağlanmış olunur. (Varoğlu, 1993)

2.19.10 Kontrol Listeleri Tekniği

Bu teknik düşünce üretme, üretilen fikirleri unutmama ve gözden geçirme gibi eylemlere olanak sağlamak için kullanılır. Bunun için listeleme tekniği kullanılır. Listelerde; başka problemler için uygun mu, geliştirilebilir mi, değiştirilebilir mi, düzenlenebilir mi, büyütülüp küçültülebilir mi gibi sorular yer alır. Neticede elde edilen kontrol listesi ile üretilen fikirlerin fayda sağlayıp sağlamadığı belirlenebileceği gibi sorularla yeni fikirler de ortaya çıkarılabilir (Güçlü, 2003)

2.20. Okul Sporları İlgili Yapılan Çalışmalar

Pehlivan ve Konukman tarafından 2004 yılında yapılan çalışmada fair play kavramının önemi anlatılmış ve okul sporlarında da bu kavramın önemli olduğu insanlara saygı duymanın her alanda olması gerektiği açıklanmıştır.

Yıldız tarafından 2009 yılında 600 öğrenciye saldırganlık envanteri uygulanmıştır. Sedanter özellikte olan bireylerin spor yapan bireylerden edilgenlik skoru yüksek çıkmıştır. Ayrıca spor yapan bireylerin ise sedanterlerden daha yüksek yıkıcı saldırganlık davranışında skor aldığı açıklanmıştır.

Öcal ve Koçak tarafından 2010 yılında yapılan çalışmada sekizinci sınıfa giden 651 öğrenciye okul sporlarına katılan ve katılmayanların akademik durumları karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonucunda okul sporlarına katılan öğrencilerin sosyal olarak daha iyi durumda oldukları, akademik olarak katılmayanlara göre daha başarılı oldukları açıklanmıştır.

İlhan ve diğerkleri tarafından 2011 yılında yapılan çalışmada spor yapan ve yapmayan 132 öğrenciye ruhsal tutum ölçeği uygulanmıştır. Uygulama sonucu incelendiğinde spor yapan ve okul sporlarına katılan öğrencilerin kaygı, huzursuzluk, olumsuz davranış sergileme durumlarının spor yapmayan bireylere göre daha iyi seviyede olduğu açıklanmıştır.

Yanık tarafından 2017 yılında yapılan çalışmada 718 öğrenciye okula bağlılık anketi uygulanmıştır. Okul sporları aracılığıyla öğrencilerin okula bağlılığının arttırılabileceğinin düşünöldüğu anlatılmıştır.

Keleş ve Alpkaya tarafından 2016 yılında yapılan çalışmada düzenli spor yapan ve yapmayan 140 öğrenci karşılaştırılmıştır. Düzenli spor yapan öğrencilerin yapmayan öğrencilere göre tüm derslerde daha başarılı oldukları açıklanmıştır.

Çebi, Yamak ve Öztürk tarafından 2016 yılında yapılan çalışmada 447 öğrenciye duygu tutum ölçeği uygulanmıştır. Okul sporlarına katılan sporcu bireyleri katılmayan bireylere göre duygularını daha iyi kontrol ettikleri açıklanmıştır.

Temel ve Nas tarafından 2018 yılında yapılan çalışmada 527 öğrenciye ergen öfke ölçeği uygulanmıştır. Araştırma önerisinde öğrencilerin sportif faaliyetler sayesinde öfke kontrolünü olumlu yönde geliştirebilecekleri söylenmiştir.

Kılıç tarafından 2020 yılında Osmaniye İlinde öğrenim gören 15-18 yaş aralığındaki 263 öğrencinin katılımı ile yapılan çalışmada okul sporlarına katılan öğrencilerin dijital oyun bağımlılığı ile sosyal ve duygusal yalnızlık düzeyleri incelenmiş, okul sporlarına katılan öğrencilerin dijital oyun bağımlılığı daha düşük çıkmıştır.

Germi ve Sunay tarafından 2006 yılında gençlik ve spor genel müdürlüğünde görev yapan spor yöneticilerinin problem çözme becerileri değerlendirilmiştir. Araştırmaya 52 federasyon başkanı, 11 daire başkanı, 52 genel sekreter, 51 şube müdürü ve taşrada görev yapan 81 gençlik ve spor il müdürü katılmıştır. Yapılan çalışmada gençlik ve spor genel müdürlüğü merkez personeli ile taşrada görev yapan 81 il müdürleri arasında problem çözme becerileri açısından fark bulunamamıştır.

Turan tarafından 2020 yılında yapılan çalışmada okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitime yatkınlıkları ve beden eğitimi dersindeki sportmenlik davranışları incelenmiş ve çalışmaya 1049 öğrenci katılmıştır. Çalışma sonucunda okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine yüksek düzeyde yatkın oldukları ve yüksek düzeyde sportmenlik sergiledikleri gözlemlenmiştir.

Acar tarafından 2019 yılında 481 öğrencinin katılımıyla yapılan çalışmada, okul sporlarına katılan ve katılmayan ortaokul öğrencilerinin sezinleme zamanı karşılaştırılmış, okul sporlarına katılmayan öğrencilerin sabit hatalarında anlamlı fark bulunmuştur.

Ayten tarafından 2019 yılında yapmış olduğu çalışmada okul sporlarında antrenör olarak yer alan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin liderlik algıları ile liderlik özellikleri arasındaki ilişki incelenmiş, okul sporlarında antrenör olarak yer alan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin liderlik algıları ile liderlik özellikleri arasında genel olarak negatif bir ilişkinin olduğu görülmüştür.

Işıklı tarafından 2017’de yapılan araştırmada spor federasyonlarında görev yapan üst düzey yöneticilerin problem çözme becerileri araştırılmıştır. Araştırmaya 21 federasyon başkanı, 28 asbaşkan ve 37 genel sekreter olmak üzere 86 yönetici katılmıştır. Genel olarak Spor Federasyonlarında görev yapan üst düzey yöneticilerin problem çözme becerilerinin ve problem çözme yaklaşımlarının orta düzeyde olduğunu bulmuştur.

Dinçer tarafından 2013 yılında yapılan çalışmada spor genel müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatlarında görev yapan 467 spor yöneticisi katılmıştır. Problem çözme toplam puan ortalamasına göre merkez ve taşra teşkilatlarında görev yapan spor yöneticilerinin, bağımsız spor federasyonlarında görev yapan spor yöneticilerine oranla problem çözme beceri becerilerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir.

3. MATERYAL ve YÖNTEM

3.1. Araştırmanın evreni

Araştırmanın evrenini, 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında 81 ilde görev yapan 81 okul sporları il temsilcisi oluşturmaktadır.

3.2. Araştırmanın örnekleme

Araştırmanın örnekleme, 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında 81 ilde görev yapan 81 okul sporları il temsilcisi dahil edilmiştir. Evrenin tamamı örnekleme alınmıştır. Araştırmaya katılanlara gönüllüklük esasına göre envanter uygulanmıştır. Araştırmaya katılan okul sporları il temsilcilerinin demografik bilgileri aşağıdaki çizelgede verilmiştir.

Çizelge 3.1: Araştırmaya katılan okul sporları il temsilcilerinin demografik bilgilerine ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

	Değişken	frekans	yüzde
Yaş	20-30	8	9,9
	31-40	25	30,9
	41-50	33	40,7
	51 ve üzeri	15	18,5
Bölge	İç Anadolu	13	16
	Marmara Böl.	11	13,6
	Karadeniz Böl.	18	22,2
	Akdeniz Böl.	8	9,9
	Ege Böl.	8	9,9
	Doğu Anadolu Böl.	16	19,8
	Güney Doğu Anadolu Böl.	7	8,6
İlgilenilen Branş	Takım Sporları	47	58
	Bireysel Spor	21	26
	Yok	13	16
İl Temsilciliği Yapılan Yıl	1-3	28	34,6
	4-6	20	24,7
	7 ve üzeri	33	40,7
Yılda kaç kez toplandı	1-2	34	42
	3-4	23	28,4
	5 ve üzeri	24	29,6

Kaç branşta faaliyet yapıldığı	1-15	9	11,1
	16-30	35	43,2
	31 ve üzeri	37	45,7
En büyük problem ne	Malzeme, tesis ve personel	13	16,1
	Obesid'in kapatılması	43	53,1
	Ödenek yetersizliği	18	22,2
	Problem yaşamıyorum	7	8,6

Demografik bilgiler incelendiğinde araştırmaya 20-30 yaş grubunda 8 kişi, 31-40 yaş gurubunda 25 kişi, 41-50 yaş gurubunda 33 kişi, 51 ve üzeri yaş gurunda ise 15 kişinin katıldığı görülmüştür. Bölge değişkenine göre baktığımızda katılımcı sayısı İç Anadolu Bölgesi 13, Marmara Bögesi 11, Karadeniz Bölgesi 18, Akdeniz Bölgesi 8, Ege Bölgesi 8, Doğu Anadolu 16, Güney Doğu Anadolu Bölgesi 7 kişiden oluşmaktadır. İlgilenilen spor branşı itibariyle katılımcı sayısı takım sporları 47, bireysel sporlar 21 ve herhangi bir spor branşı ile ilgilenmeyen sayısı ise 13 kişidir. İl temsilcilik yılı değişkenine göre, 1-3 yıl görev yapan 28, 4-6 yıl görev yapan sayısı 20, 7 ve üzeri yıl görev yapan sayısı ise 33 olarak belirlenmiştir. Yıl içerisinde yapılan toplantı sayısı değişkenine göre 1-2 toplantı yapan sayısı 34, 3-4 toplantı yapan sayısı 23, 5 ve üzeri toplantı yapan sayısı ise 24 kişi olduğu görülmüştür. Yıl içinde kaç branşta faaliyet yapıldığı değişkenine göre, 1-15 faaliyet yapan 9, 16-30 faaliyet yapan 35, 31 ve üzeri faaliyet yapan 37 il olduğu görülmektedir. İl temsilcilerinin karşılaştıkları en büyük problem nedir değişkenine göre problemi; malzeme, tesis ve personel yetersizliği olarak gören temsilci sayısı 13, OBESİD'in kapatılması olarak gören temsilci sayısı 43, ödenek yetersizliği olarak gören temsilci sayısı 18 iken problem yaşamadığını söyleyen temsilci sayısı 7'dir.

3.3 Veri Toplama Süreci

Türkiye Okul Sporları Federasyonundan (Ek-1) ve Etik kuruldan (Ek-2) gerekli izinler alındıktan sonra veri toplama sürecine başlanılmıştır. Katılımcılara araştırmacı tarafından hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" ile Çam ve Tümkaya (2007) tarafından geliştirilen "Kişilerarası Problem Çözme Envanteri" (KPÇE) Afyonkarahisar ilinde yapılan toplantıda uygulanmıştır. Toplantıya katılmayan il temsilcilerine telefon ve mail yoluyla ulaşılarak anket tamamlanmıştır. Yapılan anket

uygulaması öncesinde katılımcılara gerekli açıklamalar yapılmıştır. Elde edilen formlar ($n=81$), araştırmacı tarafından kontrol edilmiş, eksik ya da hatalı envanter olmadığı görülmüştür. Tüm envanterler değerlendirmeye alınmıştır.

3.4. Veri Toplama Aracı

Araştırmada 2 bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Birinci bölümde araştırmacı tarafından düzenlenen Kişisel Bilgi Formu, ikinci bölümde ise Çam ve Tümkaya (2007) tarafından geliştirilen Kişilerarası Problem Çözme Envanteri (KPÇE) kullanılmıştır. Kişiler arası problem envanteri 5 alt boyuttan oluşmaktadır. Boyutları; probleme olumsuz yaklaşma, yapıcı problem çözme, kendine güvensizlik, sorumluluk almama ve ısrarcı-sebatkar yaklaşımdır. Envanter 50 maddeden oluşmakta ve “Hiç Uygun Değil” (1), “Biraz Uygun” (2), “Uygun” (3), “Çoğunlukla Uygun” (4) ve “Tamamıyla Uygun” (5) biçiminde puanlanmaktadır. Envanterin alt boyutlarının Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları 0.67 ile 0.91 arasında değişmektedir. Test-tekrar test yöntemiyle elde edilen değerler ise 0.69 ile 0.89 arasında değişmektedir.

3.5. Kullanılan İstatistiksel Analiz Yöntemleri

Veriler analiz için SPSS 22 paket programına girilmiştir. Okul sporları il temsilcilerinin Sosyo-Demografik Özelliklerini belirlemek amacıyla betimsel istatistik yöntemi (yüzde, frekans, ortalama) kullanılmıştır. Normal dağılımdan gelip gelmediğini belirlemek amacıyla normallik testlerinden Shapiro Wilk testi yapılmıştır. Normal dağılım gösteren verilerde, bağımsız iki değişken arasındaki farkların değerlendirilmesi için T testi, ikiden fazla bağımsız değişken arasındaki farklar için ANOVA testi kullanılmıştır. Normal dağılım göstermeyen verilerde bağımsız iki değişken arasındaki farklar için MannWhitney U testi, ikiden fazla bağımsız değişken arasındaki farklar için ise Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

3.6. Araştırmanın Etik Yönü

Bu araştırmada, Hitit Üniversitesi, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Başkanlığı, Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulunun 29.11.2018 tarih ve 2018-211 sayılı kararı ile “etik açıdan sakınca olmadığına” dair

rapor alınmış, araştırmanın katılımcılarının bağlı olduğu kurum olan Türkiye Okul Sporları Federasyonu'ndan gerekli izin alınarak araştırmaya başlanmıştır. Araştırmada veri toplama sırasında bütün okul sporları il temsilcileri araştırma hakkında bilgilendirilmiş ve kendilerinden araştırmaya gönüllü olarak katıldıklarını gösteren gönüllü onam formu alınmıştır.

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeylerine dair ortalamalar, standart sapmalar ve karşılaştırma testleri ile ilgili elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Çizelge 4.1 : Okul sporları il temsilcilerinin yaş değişkenine göre problem çözme beceri düzeylerine ilişkin anova testi analiz sonuçları

Alt Boyut		N	X	Std. Sapma	Min.	Max	p
Probleme olumsuz yaklaşma	20-30 yaş	8	30,75	12,74	20,06	59,31	0,736
	31-40 yaş	25	27,01	10,13	15,31	59,31	
	41-50 yaş	33	28,83	9,86	18,25	59,31	
	51 ve üzeri	15	30,31	12,89	15,31	59,31	
Yapıcı Problem Çözme	20-30 yaş	8	50,75	9,34	39,13	70,25	0,935
	31-40 yaş	25	58,25	9,33	44,25	75,31	
	41-50 yaş	33	58,07	9,21	44,25	75,31	
	51 ve üzeri yaş	15	59,45	8,07	46,19	75,31	
Kendine Güvensizlik	20-30 yaş	8	11,98	6,08	6,14	25,57	0,155
	31-40 yaş	25	13,07	4,30	6,14	25,57	
	41-50 yaş	33	12,77	4,50	6,14	25,57	
	51 ve üzeri yaş	15	15,40	5,17	6,14	25,57	
Sorumluluk Almama	20-30 yaş	8	10,12	5,69	4,20	20,80	0,583
	31-40 yaş	25	8,75	4,02	4,20	20,80	
	41-50 yaş	33	9,26	3,66	4,20	20,80	
	51 ve üzeri yaş	15	10,61	4,49	4,40	20,80	
Israrcı ve Sebatkar Yaklaşım	20-30 yaş	8	20,77	3,64	15,67	24,83	0,979
	31-40 yaş	25	21,24	3,41	15,50	25,83	
	41-50 yaş	33	21,00	3,09	15,33	25,83	
	51 ve üzeri yaş	15	21,13	3,39	15,33	25,83	
Toplam	20-30 yaş	8	140,00	28,19	118,08	207,10	0,464
	31-40 yaş	25	136,68	21,34	110,08	207,10	
	41-50 yaş	33	138,65	21,99	110,10	207,10	
	51 ve üzeri yaş	15	145,88	23,16	110,04	207,10	

P<0.05

Çizelge 4.1’de okul sporları il temsilcilerinin yaş değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri, ölçek alt boyutları ve toplam problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Çizelge 4.2 : Okul sporları il temsilcilerinin görev yapılan bölge değişkenine göre problem çözme beceri düzeylerine ilişkin anova testi analiz sonuçları

Alt Boyut		N	X	Std. Sapma	Min.	Max	P
Probleme olumsuz yaklaşma	İç Anadolu Bölgesi	13	26,57	7,84	15,31	45,25	0,441
	Marmara Bölgesi	11	24,18	5,66	18,25	36,19	
	Ege Bölgesi	8	30,93	9,09	18,06	45,19	
	Akdeniz Bölgesi	8	30,79	2,97	16,25	59,31	
	Doğu Anadolu Bölgesi	16	31,98	13,77	18,19	59,31	
	Güney Doğu Anadolu Böl.	7	24,52	2,91	20,06	29,06	
	Karadeniz Bölgesi	18	29,93	12,81	15,31	59,31	
Yapıcı Problem Çözme	İç Anadolu Bölgesi	13	58,31	10,21	45,25	75,31	0,763
	Marmara Bölgesi	11	59,52	10,46	46,19	75,31	
	Ege Bölgesi	8	61,61	7,51	51,25	75,31	
	Akdeniz Bölgesi	8	59,03	8,92	44,25	68,31	
	Doğu Anadolu Bölgesi	16	55,25	9,41	39,13	71,31	
	Güney Doğu Anadolu Böl.	7	59,83	6,01	50,25	69,31	
	Karadeniz Bölgesi	18	58,09	8,53	45,25	75,31	
Kendine Güvensizlik	İç Anadolu Bölgesi	13	13,16	4,15	7,14	20,57	0,994
	Marmara Bölgesi	11	13,20	3,37	9,29	18,71	
	Ege Bölgesi	8	14,05	3,25	10,14	17,29	
	Akdeniz Bölgesi	8	12,82	6,36	6,14	25,57	
	Doğu Anadolu Bölgesi	16	13,49	6,17	6,14	25,57	
	Güney Doğu Anadolu Böl.	7	12,14	3,18	8,29	18,43	
	Karadeniz Bölgesi	18	13,51	5,38	6,14	25,57	
Sorumluluk Almama	İç Anadolu Bölgesi	13	9,38	3,44	4,20	13,60	0,531
	Marmara Bölgesi	11	8,00	3,16	4,40	13,20	
	Ege Bölgesi	8	10,97	2,82	6,40	13,60	
	Akdeniz Bölgesi	8	8,92	5,18	4,20	20,80	
	Doğu Anadolu Bölgesi	16	10,23	5,34	4,40	20,80	
	Güney Doğu Anadolu Böl.	7	7,40	2,67	4,20	12,40	
	Karadeniz Bölgesi	18	10,00	4,34	5,20	20,80	

Israrcı ve	İç Anadolu Bölgesi	13	21,23	3,18	15,50	25,83	
Sebatkar	Marmara Bölgesi	11	21,81	2,93	17,33	25,83	
Yaklaşım	Ege Bölgesi	8	21,47	3,63	16,33	25,83	
	Akdeniz Bölgesi	8	21,64	3,58	15,67	24,67	0,639
	Doğu Anadolu Bölgesi	16	19,77	3,32	15,33	24,67	
	Güney Doğu Anadolu Böl.	7	22,11	1,98	19,67	24,83	
	Karadeniz Bölgesi	18	20,84	3,57	15,33	25,83	
Toplam	İç Anadolu Bölgesi	13	137,46	18,56	110,04	165,06	
	Marmara Bölgesi	11	135,35	14,62	111,06	158,10	
	Ege Bölgesi	8	147,95	14,04	123,04	164,08	
	Akdeniz Bölgesi	8	141,96	27,90	113,08	207,10	0,900
	Doğu Anadolu Bölgesi	16	139,70	30,68	112,10	207,10	
	Güney Doğu Anadolu Böl.	7	133,51	12,79	118,08	157,10	
	Karadeniz Bölgesi	18	140,91	25,39	110,08	207,10	

P<0.05

Çizelge 4.2’de okul sporları il temsilcilerinin görev yapılan bölge değişkenine göre ölçek alt boyutları ve toplam problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Çizelge 4.3 : Okul sporları il temsilcilerinin ilgilenilen spor branşı değişkenine göre problem çözme beceri düzeylerine ilişkin anova testi analiz sonuçları

Alt Boyut		N	X	Std. Sapma	Min.	Max	P
Probleme	Takım sporu	47	27,71	9,35	15,31	59,31	
olumsuz	Bireysel spor	21	33,10	14,60	18,19	59,31	0,073
yaklaşma	Spor yapmıyor	13	25,37	4,98	16,13	36,13	
Yapıcı	Takım sporu	47	57,74	9,00	39,13	75,31	
Problem	Bireysel spor	21	59,64	9,13	45,31	75,31	0,722
Çözme	Spor yapmıyor	13	58,47	8,70	45,25	75,31	
Kendine	Takım sporu	47	12,75	4,30	6,14	25,57	
Güvensizlik	Bireysel spor	21	15,64	5,44	8,29	25,57	0,017*
	Spor yapmıyor	13	11,32	4,04	6,14	18,71	
Sorumluluk	Takım sporu	47	8,64	3,35	4,20	20,80	
Almama	Bireysel spor	21	11,84	5,22	4,40	20,80	0,007*
	Spor yapmıyor	13	8,44	3,41	4,20	13,20	
Israrcı ve	Takım sporu	47	21,01	3,40	15,50	25,83	
Sebatkar	Bireysel spor	21	21,28	3,28	15,33	25,83	0,944
Yaklaşım	Spor yapmıyor	13	20,96	2,79	15,50	25,83	

Toplam	Takım sporu	47	136,31	19,14	110,08	207,10	0,015*
	Bireysel spor	21	151,27	29,32	110,10	207,10	
	Spor yapmıyor	13	132,15	13,42	110,04	158,10	

*p<0.05

Çizelge 4.3' te okul sporları il temsilcilerinin ilgilenilen spor branşı değişkenine göre; probleme olumsuz yaklaşma alt boyutu, yapıcı problem çözme alt boyutu, ısrarcı sebatkar yaklaşım alt boyutu ve problem çözme toplam verilerinde anlamlı bir farklılık bulunamazken, kendine güvensizlik ve sorumluluk almama alt boyutunda anlamlı fark bulunmuştur (p<0,05).

Yine çizelge 4.3 incelendiğinde okul sporları il temsilcilerinin ilgilenilen spor branşı değişkenine göre, problem çözme beceri düzeyleri toplam puanında anlamlı fark bulunmuştur (p<0,05).

Çizelge 4.4 : Okul sporları il temsilcilerinin ilgilenilen spor branşı değişkenine göre t testi analiz sonuçları

Alt Boyut	Değişkenler		Ortalama Fark	Standart Hata	P
Kendine Güvensizlik	Takım sporu	Bireysel Spor	-2,88*	1,20	0,049*
		Spor branşı yok	1,43	1,43	0,582
	Bireysel Spor	Takım sporu	2,88*	1,20	0,049*
		Spor branşı yok	4,31*	1,61	0,025*
Spor branşı yok	Takım sporu	-1,43	1,43	0,582	
	Bireysel Spor	-4,31*	1,61	0,025*	
Sorumluluk Almama	Takım sporu	Bireysel Spor	-3,20*	1,03	0,007*
		Spor branşı yok	0,19	1,23	0,986
	Bireysel Spor	Takım sporu	3,20*	1,03	0,007*
		Spor branşı yok	3,40*	1,38	0,043*
	Spor branşı yok	Takım sporu	-0,19	1,23	0,986
		Bireysel Spor	-3,40*	1,38	0,043*

*p<0.05

Çizelge 4.4'te kendine güvensizlik alt boyutu puanları ikili karşılaştırıldığında takım sporu yapan il temsilcileri ile bireysel spor yapan il temsilcileri arasında bireysel spor yapanlar lehine anlamlı fark bulunmuştur. Yine aynı tabloda bireysel

spor yapan il temsilcileri ve spor branşı olmayan il temsilcileri arasında yapılan karşılaştırmada bireysel spor yapanlar lehine anlamlı fark bulunmuştur.

Sorumluluk almama alt boyutu puanları ikili karşılaştırıldığında takım sporu yapan il temsilcileri ile bireysel spor yapan il temsilcileri arasında bireysel spor yapanlar lehine anlamlı fark bulunmuş olup yine aynı tabloda bireysel spor yapan il temsilcileri ve spor branşı olmayan il temsilcileri arasında yapılan karşılaştırmada bireysel spor yapanlar lehine anlamlı fark bulunmuştur.

Çizelge 4.5: Okul sporları il temsilcilerinin yıllık yaptıkları toplantı sayısı değişkenine göre probleme olumsuz yaklaşma alt boyutu, kendine güvensizlik alt boyutu, sorumluluk almama alt boyutu ve toplam ve toplam problem çözme beceri düzeylerine ilişkin anova testi analiz sonuçları

Alt Boyut		N	X	Std. Sapma	Min.	Max	P
Probleme olumsuz yaklaşma	1-2 toplantı	34	30,00	11,45	16,13	59,31	0,535
	3-4 toplantı	23	27,18	10,51	15,31	59,31	
	5 ve üzeri toplantı	24	28,42	10,03	18,06	59,31	
Yapıcı Problem Çözme	1-2 toplantı	34	55,45	7,56	39,13	70,25	0,002*
	3-4 toplantı	23	64,28	9,52	45,25	75,31	
	5 ve üzeri toplantı	24	56,78	7,58	44,25	71,31	
Kendine Güvensizlik	1-2 toplantı	34	13,86	5,18	6,14	25,57	0,555
	3-4 toplantı	23	12,46	4,33	6,14	25,57	
	5 ve üzeri toplantı	24	13,22	4,63	6,14	25,57	
Sorumluluk Almama	1-2 toplantı	34	9,52	4,59	4,20	20,80	0,992
	3-4 toplantı	23	9,39	4,05	4,40	20,80	
	5 ve üzeri toplantı	24	9,36	3,67	5,20	20,80	
Israrcı ve Sebatkar Yaklaşım	1-2 toplantı	34	19,89	2,98	15,33	24,67	0,002*
	3-4 toplantı	23	22,72	3,21	15,50	25,83	
	5 ve üzeri toplantı	24	21,17	3,03	15,67	24,83	
Toplam	1-2 toplantı	34	137,69	25,74	110,04	207,10	0,63
	3-4 toplantı	23	145,13	19,96	110,08	207,10	
	5 ve üzeri toplantı	24	136,74	19,40	112,10	207,10	

*p<0.05

Çizelge 4.5'te Okul sporları il temsilcilerinin yıllık yaptıkları toplantı sayısı değişkenine göre probleme olumsuz yaklaşma alt boyutu, kendine güvensizlik alt boyutu, sorumluluk almama alt boyutu ve toplam ve toplam problem çözme beceri

düzelelerinde anlamlı bir farklılık bulunamazken yapıcı problem çözme ve ısrarcı sebatkar yaklaşım alt boyutlarında anlamlı fark bulunmuştur ($p>0,05$)

Çizelge 4.6: Okul sporları il temsilcilerinin yıllık yaptıkları toplantı sayısına göre göre t testi analiz sonuçları

Alt Boyut	Değişkenler	Ortalama Fark	Standart Hata	P	
Yapıcı Problem Çözme	1-2 kez	3-4 kez	-8,83*	2,20	0,000*
		5 ve üzeri	-1,33	2,17	0,813
	3-4 kez	1-2 kez	8,83*	2,20	0,000*
		5 ve üzeri	7,49*	2,38	0,007*
	5 ve üzeri	1-2 kez	1,33	2,17	0,813
		3-4 kez	-7,49*	2,38	0,007*
Israrcı Sebatkâr Yaklaşım	1-2 kez	3-4 kez	-2,82*	0,82	0,003*
		5 ve üzeri	-1,27	0,81	0,268
	3-4 kez	1-2 kez	2,82*	0,82	0,003*
		5 ve üzeri	1,55	0,89	0,199
	5 ve üzeri	1-2 kez	1,27	0,81	0,268
		3-4 kez	-1,55	0,89	0,199

* $p<0.05$

Çizelge 4.6'da yapıcı problem çözme alt boyutu puanları ikili karşılaştırıldığında yılda 1-2 kez toplantı yapan il temsilcileri ile yılda 3-4 kez toplantı yapan il temsilcileri arasında, yılda 3-4 kez toplantı yapan il temsilcileri lehine anlamlı fark bulunmuştur. Yine aynı tabloda yılda 3-4 kez toplantı yapan il temsilcileri ile yılda 5 ve üzeri kez toplantı yapan il temsilcileri arasında yapılan karşılaştırmada yılda 3-4 kez toplantı yapan il temsilcileri lehine anlamlı fark bulunmuştur.

Israrcı sebatkar yaklaşım alt boyutu puanları ikili karşılaştırıldığında yılda 1-2 kez toplantı yapan il temsilcileri ile yılda 3-4 kez toplantı yapan il temsilcileri arasında, yılda 3-4 kez toplantı yapan il temsilcileri lehine anlamlı fark bulunmuştur.

Çizelge 4.7 : Okul sporları il temsilcilerinin il temsilcilik yılı değişkenine göre problem çözme beceri düzeylerine ilişkin anova testi analiz sonuçları

Alt Boyut		N	X	Std. Sapma	Min.	Max	P
Probleme olumsuz yaklaşma	1-3 yıl	28	28,35	11,07	16,25	59,31	0,843
	4-6 yıl	20	28,40	9,90	18,25	52,25	
	7 ve üzeri yıl	33	29,26	11,17	15,31	59,31	
Yapıcı Problem Çözme	1-3 yıl	28	60,21	8,76	39,13	75,31	0,062
	4-6 yıl	20	59,91	8,69	44,25	75,31	
	7 ve üzeri yıl	33	55,82	8,82	44,25	75,31	
Kendine Güvensizlik	1-3 yıl	28	13,04	4,96	6,14	25,57	0,914
	4-6 yıl	20	13,08	4,37	6,14	20,71	
	7 ve üzeri yıl	33	13,59	4,95	6,14	25,57	
Sorumluluk Almama	1-3 yıl	28	9,67	4,63	4,20	20,80	0,758
	4-6 yıl	20	8,72	3,64	4,40	17,00	
	7 ve üzeri yıl	33	9,68	4,03	4,20	20,80	
Israrcı ve Sebatkar Yaklaşım	1-3 yıl	28	21,82	3,02	15,67	25,83	0,325
	4-6 yıl	20	21,04	3,45	15,33	25,83	
	7 ve üzeri yıl	33	20,46	3,25	15,50	24,83	
Toplam	1-3 yıl	28	141,83	22,46	112,10	207,10	0,464
	4-6 yıl	20	139,53	19,22	111,06	178,08	
	7 ve üzeri yıl	33	137,56	24,62	110,04	207,10	
Genel Toplam		81	139,52	22,45	110,04	207,10	0,622

$p < 0.05$

Çizelge 4.7’de okul sporları il temsilcilerinin, il temsilcilik yılı değişkenine göre ölçek alt boyutları ve toplam problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Çizelge 4.8 : Okul sporları il temsilcilerinin yapmış oldukları yıllık faaliyet sayısı değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri ne ilişkin anova testi analiz sonuçları

Alt Boyut		N	X	Std. Sapma	Min.	Max	P
Probleme olumsuz yaklaşma	1-15 faaliyet	9	25,89	4,76	20,06	36,19	0,822
	16-30 faaliyet	35	30,35	12,58	15,31	59,31	
	31 ve üzeri faaliyet	37	27,89	9,75	15,31	59,31	

Yapıcı Problem	1-15 faaliyet	9	57,57	9,42	44,25	71,31	0,544
	16-30 faaliyet	35	57,49	8,79	39,13	75,31	
Çözme	31 ve üzeri faaliyet	37	59,35	9,04	45,25	75,31	
Kendine Güvensizlik	1-15 faaliyet	9	10,60	3,35	6,14	16,43	0,167
	16-30 faaliyet	35	13,98	5,28	6,14	25,57	
	31 ve üzeri faaliyet	37	13,25	4,40	6,14	25,57	
Sorumluluk Almama	1-15 faaliyet	9	7,08	1,76	5,20	10,60	0,223
	16-30 faaliyet	35	10,21	4,83	4,20	20,80	
	31 ve üzeri faaliyet	37	9,28	6,63	4,20	20,80	
Israrcı ve Sebatar Yaklaşım	1-15 faaliyet	9	19,22	2,59	15,67	21,67	0,093
	16-30 faaliyet	35	20,91	3,44	15,33	25,83	
	31 ve üzeri faaliyet	37	21,68	3,06	15,33	25,83	
Toplam	1-15 faaliyet	9	127,63	10,15	113,08	145,06	0,146
	16-30 faaliyet	35	141,81	25,87	110,08	207,10	
	31 ve üzeri faaliyet	37	140,25	20,59	110,04	207,10	

p<0.05

Çizelge 4.8’de okul sporları il temsilcilerinin yapmış oldukları faaliyet sayısı değişkenine göre ölçek alt boyutları ve toplam problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Çizelge 4.9 : Okul sporları il temsilcilerinin yaşamış oldukları en büyük problem değişkenine göre problem çözme beceri düzeylerine ilişkin anova testi analiz sonuçları

Alt Boyut		N	X	Std. Sapma	Min.	Max	P
Problemler	Malzeme, tesis ve personel yetersizliği	13	29,81	7,27	18,25	45,19	0,277
yaklaşma	OBESİD’in kapatılması	43	27,28	9,79	16,13	59,31	
	Ödenek yetersizliği	18	30,97	11,73	20,06	59,31	
	Problem yaşamıyorum	7	29,92	18,14	15,31	59,31	
Yapıcı Problem	Malzeme, tesis ve personel yetersizliği	13	57,03	11,79	39,13	75,31	0,445
Çözme	OBESİD’in kapatılması	43	58,05	8,23	45,25	73,31	
	Ödenek yetersizliği	18	58,03	7,91	47,25	75,31	
	Problem yaşamıyorum	7	63,43	9,70	47,31	75,31	

Kendine Güvensizlik	Malzeme, tesis ve personel yetersizliği	13	12,14	2,83	9,14	17,29	0,582
	OBESİD'in kapatılması	43	13,80	4,93	6,14	25,57	
	Ödenek yetersizliği	18	12,38	4,95	6,14	25,57	
	Problem yaşamıyorum	7	14,44	6,20	10,14	25,57	
Sorumluluk Almama	Malzeme, tesis ve personel yetersizliği	13	9,30	2,95	4,40	13,80	0,991
	OBESİD'in kapatılması	43	9,31	4,05	4,20	20,80	
	Ödenek yetersizliği	18	9,47	4,54	4,20	20,80	
	Problem yaşamıyorum	7	10,37	5,97	6,00	20,80	
Israrcı ve Sebatkar Yaklaşım	Malzeme, tesis ve personel yetersizliği	13	20,30	4,08	15,67	25,83	0,457
	OBESİD'in kapatılması	43	21,08	2,79	15,50	25,83	
	Ödenek yetersizliği	18	21,00	3,61	15,33	25,83	
	Problem yaşamıyorum	7	22,61	3,40	15,33	24,83	
Toplam	Malzeme, tesis ve personel yetersizliği	13	137,54	13,92	113,08	158,10	0,512
	OBESİD'in kapatılması	43	137,84	22,17	110,04	207,10	
	Ödenek yetersizliği	18	140,36	24,54	111,06	207,10	
	Problem yaşamıyorum	7	151,38	31,42	112,10	207,10	

p<0.05

Çizelge 4.9'da okul sporları il temsilcilerinin yaşamış oldukları en büyük problem değişkenine göre ölçek alt boyutları ve toplam problem çözme beceri düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

5. TARTIŞMA

Araştırmamız okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeylerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırma için belirlenen değişkenler yaş, görev yapılan bölge, ilgilenilen spor branşı, yıllık toplantı sayısı, il temsilcilik yılı, yıllık faaliyet sayısı ve yaşanan en büyük problemdir. Değişkenlerden elde edilen veriler benzer ve zıt çalışmalarla karşılaştırılmıştır.

Yaş değişkenine göre tüm alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Germi ve Sunay (2006) tarafından yapılan “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünde Görev Yapan Spor Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerinin Değerlendirilmesi” adlı çalışmada, yaş değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuç elde ettiğimiz sonuçlarla paralellik göstermektedir. Işıklı (2017) tarafından yapılan, “Spor Federasyonlarında Görev Yapan Üst Düzey Yöneticilerin Problem Çözme Becerilerinin Araştırılması” adlı çalışmada, yaş değişkenine göre, aceleci yaklaşım, kaçınan yaklaşım ve kendine güvenli yaklaşım alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunmuşken diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralellik göstermemektedir. Dinçer (2013) tarafından yapılan, “Spor Yöneticilerinin Karar Verme Stilleri İle Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada, yaş değişkenine göre, karar verme özsaygı ve panik karar verme alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunurken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralellik göstermemektedir. Öztürk (2011) tarafından yapılan, “Spor Organizasyonları Düzenleyen İl Temsilcilerinin Karşılaştıkları Problemlerin Araştırılması” adlı çalışmada, yaş değişkenine göre, anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralellik göstermektedir. Buluç, Sulak ve Serin (2011) yapmış oldukları “İlköğretim Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Algıları” adlı çalışmada, yaş değişkenine göre alt boyutlar arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralellik göstermektedir. Bu durumda yaş değişkeninin okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyleri üzerinde etkisi olmadığı söylenebilir.

Görev yapılan bölge değişkenine göre tüm alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Dinçer (2013) tarafından

yapılan, “Spor Yöneticilerinin Karar Verme Stilleri İle Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada, görev yapılan birim değişkenine göre, anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralelik göstermektedir. Ada, Dilekmen, Alver ve Seçer (2010) yaptıkları “İlk ve Ortaöğretim Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmada, en uzun süreyle yaşadıkları yerleşim merkezleri değişkenine göre, anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu durumda görev yapılan bölge değişkeninin okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyleri üzerinde etkisi olmadığı söylenebilir.

Spor branşı değişkenine göre kendine güvensizlik ve sorumluluk almama boyutlarında anlamlı farklılık bulunurken diğer alt boyutlarda anlamlı fark bulunmamıştır. Dinçer (2013) tarafından yapılan, “Spor Yöneticilerinin Karar Verme Stilleri İle Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada, spora ilgi düzeyi değişkenine göre, karar verme özsaygı, kaçınan karar verme ve panik karar verme alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunurken diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralelik göstermektedir. Öztürk (2011) tarafından yapılan, “Spor Organizasyonları Düzenleyen İl Temsilcilerinin Karşılaştıkları Problemlerin Araştırılması” adlı çalışmada, lisanlı olarak bir spor branşı ile uğraşma değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralelik göstermektedir. Demircan (2018) tarafından yapılan “Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Problem Çözme Becerileri Karar Verme Stilleri ve Örgütsel Bağlılık Düzeyleri” adlı çalışmada, yaptıkları spor branşı değişkenine göre, değerlendirici yaklaşım ve kendine güvenli yaklaşım alt boyutlarına göre anlamlı farklılık bulunurken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Araştırmamız sonucunda kendine güvensizlik ve sorumluluk almama alt boyutlarında çıkan anlamlı farklılığın hangi değişken lehine olduğunu anlamak için yapılan ikili karşılaştırma testi sonuçlarına göre takım sporu ile ilgilenen il temsilcileri karşılaştırılmış farkın bireysel sporlarla ilgilenen il temsilcileri lehine olduğu görülmüştür. Yine bireysel sporla ilgilenen temsilciler ile spor yapmayan temsilciler arasındaki ikili karşılaştırmada sonuç bireysel sporla ilgilenen temsilciler lehine çıkmıştır. Okul sporları il temsilcilerinin ilgilenilen spor branşı değişkenine göre problem çözme beceri düzeyleri toplam puanında anlamlı fark bulunmuştur.

Yapılan toplam problem çözme beceri analizine göre takım sporu ile ilgilenen il temsilcileri ile bireysel spor yapanlar karşılaştırılmış, farkın bireysel sporlarla ilgilenen il temsilcileri lehine olduğu görülmüştür. Yine toplam problem çözme beceri düzeyleri açısından, bireysel spor ile ilgilenen il temsilcileri ile spor yapmayanlar karşılaştırılmış farkın bireysel sporlarla ilgilenen il temsilcileri lehine olduğu görülmüştür. Bu durumlar üzerinde, bireysel spor yapan temsilcilerin yaptıkları branş itibariyle tek başına sorumluluk alma, müsabakalara tek çıkma, kazanma veya kaybetme durumu ile bizzat kendisi muhatap olma gibi durumlar etkili olmuş olabilir.

Dinçer (2013) tarafından yapılan, “Spor Yöneticilerinin Karar Verme Stilleri İle Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada toplam problem çözme puanlarına bakıldığında sporla amatör olarak ilgilenen yöneticilerin, profesyonel ve sporla hiç ilgisi olmayan yöneticilere göre daha düşük, profesyonel olarak ilgilenen yöneticilerin ise hakem ve yönetici olarak katılanlara göre daha yüksek, sporla hiç ilgisi olmayan yöneticilerin ise hakem ve yöneticilere göre daha yüksek, sporla amatör olarak ilgilenen spor yöneticilerinde hakemlerden daha yüksek puanlara sahip oldukları görülmüştür. Bu çalışma bizim çalışmamızla paralellik göstermemektedir. Demircan (2018) tarafından yapılan “Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Problem Çözme Becerileri Karar Verme Stilleri ve Örgütsel Bağlılık Düzeyleri” adlı çalışmada, bireysel spor yapan ve takım sporu yapan beden eğitimi öğretmenlerin arasında yapılan toplam problem çözme puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu çalışma sonuçları üzerinde statü farklılıklarının etkili olduğu düşünülebilir.

Yıllık toplantı sayısı değişkenine göre yapıcı problem çözme ve ısrarcı sebatkar yaklaşım alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunurken diğer alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Öztürk (2011) tarafından yapılan, “Spor Organizasyonları Düzenleyen İl Temsilcilerinin Karşılaştıkları Problemlerin Araştırılması” adlı çalışmada, katılımcıların seminere katılma değişkenine göre anlamlı fark bulunmuştur. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralellik göstermektedir. Okul sporları il temsilcilerinin yıllık yapmış oldukları toplantı sayısı değişkenine göre ikili karşılaştırma yaptığımızda, 1-2 kez toplantı yapan temsilciler ile 3-4 kez yapanlar arasında çıkan sonuç 3-4 kez toplantı yapanlar lehinedir. Yine 3-4 kez toplantı yapan temsilciler ile 5 ve üzeri kez

yapanlar arasındaki ikili karşılaştırmada çıkan sonuç 3-4 kez toplantı yapanlar lehinedir. Sonuçların bu şekilde çıkmasında il temsilcilerinin yıl içerisinde 1-2 kez toplantı yapmalarının problem çözme noktasında yetersiz olduğu söylenebilir. 5 ve üzeri toplantı yapma noktasında ise toplantıların içeriklerinin amacının dışına çıkması ve ya problemlere çözüm odaklı yaklaşamama gibi durumlar etkili olmuş olabilir.

İl temsilcilik yılı değişkenine göre tüm alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Dinçer (2013) tarafından yapılan, “Spor Yöneticilerinin Karar Verme Stilleri İle Problem Çözme Becerileri Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmada, hizmet süresi değişkenine göre, karar verme özsaygı, dikkatli karar verme, kaçınan karar verme ve panik karar verme alt boyutlarında anlamlı farklılık bulunurken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralelik göstermemektedir. Aynı çalışmada yöneticilik süresi değişkenine göre, karar verme özsaygı alt boyutunda anlamlı farklılık bulunurken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralelik göstermemektedir. Işıklı (2007) tarafından yapılan, “Spor Federasyonlarında Görev Yapan Üst Düzey Yöneticilerin Problem Çözme Becerilerinin Araştırılması” adlı çalışmada, meslekteki çalışma yılı değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralelik göstermektedir. Öztürk (2011) tarafından yapılan, “Spor Organizasyonları Düzenleyen İl Temsilcilerinin Karşılaştıkları Problemlerin Araştırılması” adlı çalışmada, hizmet süresi değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralelik göstermektedir. Buluç ve Diğerleri (2011) yapmış oldukları “İlköğretim Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Algıları” adlı çalışmada, mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu sonuçlar elde ettiğimiz sonuçlarla paralelik göstermektedir. Bu durumda il temsilcilik yılı değişkeninin okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeyleri üzerinde etkisi olmadığı söylenebilir.

Yıllık faaliyet sayısı değişkenine göre, alt boyutlar arasında ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Yapılan ulusal ve uluslararası düzeyde literatür taramasında, karşılaştırma yapabileceğimiz benzer değişken bulunmamıştır.

Yaşanılan en büyük problem değişkenine göre, tüm alt boyutlarda ve toplam problem çözüme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Taş ve Çimen (2017a) tarafından yapılan “Spor Federasyonları İl Temsilcilerinin Yönetmelik Sorunlarına İlişkin Görüşleri” adlı nitel çalışmada, organizasyonlarda insan kaynakları kullanımına ilişkin görüşler kısmında, il temsilcileri fiziki çalışma ortamının olmadığını buna karşın, iş ile ilgili teknolojik malzemelerin verildiğini ifade etmişlerdir. Yasa ve yönetmeliklerin il spor temsilcilerinin görev performanslarına etkilerine ilişkin görüşleri kısmında, il temsilcileri, temsilcilik göreviyle ilgili görev tanımlamalarının net olmadığını ve yeni bir yönetmeliğe ihtiyaç duyulduğunu ifade etmişlerdir. İl Spor Müdürlüğü ile sağlanan işbirliğine ilişkin görüşleri kısmında, il temsilcileri, İl Spor Müdürlüğünde görev yapan yöneticilerle ve çalışanlarla koordinasyon sorunu ayrıca tesis ve spor malzemesi tahsisi noktasında sorun yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Yerel yönetim birimleri ile yaşanan uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin görüşler kısmında il temsilcileri, sorunların çözümünde üstlenilen etkin rol noktasında sıkıntı yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Taş ve Çimen (2017b) tarafından yapılan “Spor Federasyonları İl Temsilcilerinin Mali Sorunlarına İlişkin Görüşleri” adlı nitel çalışmada, temsilciliğe sağlanan mali desteğe ilişkin görüşler kısmında il temsilcileri, mali desteğin olmadığını, ödemelerin direkt il temsilciliği yerine İl Spor Müdürlüğüne yapıldığını, sponsor ve nakit desteğinin olmadığını, mali işlemlerin şeffaf yapılmadığını ve İl Spor Müdürlüğünün ödeneklerin kullanımına ilişkin il temsilcileriyle görüş alışverişinde bulunmadığını ifade etmişlerdir. Aynı çalışmada, tesis imkânlarına ilişkin görüşler kısmında il temsilcileri, spor tesisi eksikliğinin olduğunu, spor personelleri için eğitim alanının yetersiz olduğunu, konaklama tesislerinin eksik olduğunu ve tesislerde spor malzemesine ihtiyaç duyulduğunu ifade etmişlerdir. Çalışmamızda veriler incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu durumun temel sebebi il temsilcilerinin görev ve yetki tanımlamasının açık olmaması ve yaşadıkları problemin genelde kendilerini aşması gibi nedenler olduğu söylenebilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuçlar:

Okul Sporları İl Temsilcilerinin Problem Çözme Beceri Düzeylerinin İncelenmesine yönelik yapılan bu çalışma sonucunda;

- Yaş değişkenine göre tüm alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- Görev yapılan bölge değişkenine göre tüm alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- Spor branşı değişkenine göre kendine güvensizlik ve sorumluluk almama alt boyutlarında bireysel spor yapan okul sporları il temsilcilerinin lehine anlamlı farklılık bulunmuşken, diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunmamıştır. Ayrıca Yapılan toplam problem çözme beceri analizine göre takım sporu ile ilgilenen il temsilcileri ile bireysel spor yapanlar karşılaştırılmış, farkın bireysel sporlarla ilgilenen il temsilcileri lehine olduğu görülmüştür. Yine toplam problem çözme beceri düzeyleri açısından, bireysel spor ile ilgilenen il temsilcileri ile spor yapmayanlar karşılaştırılmış farkın bireysel sporlarla ilgilenen il temsilcileri lehine olduğu görülmüştür.
- Yıllık toplantı sayısı değişkenine göre yapıcı problem çözme ve ısrarcı sebatkar yaklaşım alt boyutlarında yılda 3-4 kez toplantı yapan okul sporları il temsilcilerinin lehine anlamlı farklılık bulunmuşken, diğer alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- İl temsilcilik yılı değişkenine göre tüm alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- Yıllık faaliyet sayısı değişkenine göre tüm alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
- Yaşanılan en büyük problem değişkenine göre tüm alt boyutlarda ve toplam problem çözme puanlarında anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Öneriler:

Elde edilen sonuçlara göre;

- Yaş, görev yapılan gölge, il temsilcilik yılı, yıllık faaliyet sayısı ve yaşanan en büyük problem nedir değişkenlerine göre problem çözme beceri düzeyleri arasından anlamlı farklılık bulunmamıştır. Bu değişkenlerle ilgili daha detaylı sonuçlar elde etmek için çalışmamız nitel çalışmaya dönüştürülerek il temsilcileriyle yüz yüze görüşme, yapıp sonuçları analiz edilebilir.
- Takım sporu ile ilgilenen il temsilcilerinin bireysel sporlarla ilgilenen il temsilcilerine göre kendine güvensizlik ve sorumluluk almama durumları daha düşük çıkmıştır. Bu nedenle özellikle takım sporları ile ilgilenen il temsilcilerinin bu yöndeki eksikliklerini gidermek için, Üniversitelerdeki ilgili bölümlerle irtibat sağlanarak bu alanda yapılacak olan seminer vb. etkinliklerle bu eksiklik giderilebilir. Yine spor yapmayan il temsilcilerinin bireysel sporlarla ilgilenen il temsilcilerine göre kendine güvensizlik ve sorumluluk almama durumları daha düşük çıkmıştır. Buradan hareketle okul sporları il temsilcilerinin seçimi noktasında yönetmelikte var olan spor yapmış olma kriterine uygun davranılması sağlanabilir.
- Yıllık yapılan toplantı sayısı değişkenine göre yapılan analiz sonucunda; yıl içerisinde yapılacak olan toplantı sayısının 3-4 kez olmasının uygun olacağı önerilmektedir.
- Yaşadılan en büyük problem nedir değişkeninde anlamlı farklılık çıkmamasına rağmen katılımcıların yarısından fazlası OBESİD'in kapatılmasının büyük problem olduğunu ifade etmişlerdir. Bu nedenle Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı arasında protokol yapılarak ve ya mevcut protokol güncellenebilir. Milli Eğitim Bakanlığında ve İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde bir ara birim oluşturulması sağlanabilir. Hatta OBESİD yeniden kurulabilir. Böylece iki bakanlığın taşra ve merkez teşkilatları arasındaki iletişim aksaklıkları giderilmiş olacaktır.

KAYNAKLAR

- Abaan, S.** (2005). Hemşirelerde problem çözme becerileri: öz değerlendirme sonuçlarının analizi. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 12(1), 62-76.
- Acar, S.** (2019). *Okul sporlarına katılan ve katılmayan ortaokul öğrencilerinin sezinleme zamanının karşılaştırılması* (Yüksek lisans tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Bolu.
- Ada, Ş., Dilekmen, M., Alver, B. ve Seçer, İ.** (2010). İlk ve ortaöğretim okul yöneticilerinin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 16(2), 153-166.
- Arnaud, M.** (1985). 33 ülkenin spor kanunları üzerinde yapılan (CIO) uluslararası olimpiyat komitesinin araştırılması: 16 Nisan 1985 tarihine kadar incelemeye alınan spor kanunları (çev. Yalçın İpbüken), Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Dokümanı.
- Atabay, A.** (2004). *Sağlık meslek lisesi öğrencilerinin sorun çözme becerilerinin ve sorun çözmeyi etkileyen faktörlerin incelenmesi*. (Yüksek lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Aydoğan, Y., Özyürek, A., Akduman, G. G.** (2015). Okul Öncesi dönem çocuklarının spora ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Sport Culture and Science*, 3(Special Issue 4), 595-607.
- Ayten, İ.** (2019). *Okul sporlarında antrenör olarak yer alan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin liderlik alguları ile liderlik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Batman Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Batman.
- Bandura, A.** (1997). Self Efficacy: Toward A Unifying Theory Of Behavioral Change. *Psychological Rewiev.* (1977). 84 (2), 191-215.
- Bingham, A.** (2004). Çocuklarda problem çözme yeteneklerinin geliştirilmesi. (Çev. A.F. Oğuzkan). İstanbul: MEB.
- Buluç, B., Sulak, S. E., Serin, M. K.** (2011). İlköğretim Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Alguları. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(2), 6-17.
- Çağlayan, H. S.** (2007). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğrenme Biçimleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çam, S., Tümkaya, S.** (2007). Kişilerarası problem çözme envanteri'nin (KPÇE) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(28), 95-111.

- Çebi, M., Yamak, B., Öztürk, M.** (2016). 11-14 yaş çağındaki çocukların spor yapma alışkanlığının duyu kontrolü üzerine etkilerinin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 468-482.
- Demircan, Y.** (2018). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Problem Çözme Becerileri, Karar Verme Stilleri ve Örgütsel Bağlılık Düzeyleri* (Doktora tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Dewey J.** (1996). *Demokrasi ve Eğitim: Eğitim Felsefesine Giriş*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Dinçer, N.** (2013). *Spor yöneticilerinin karar verme stilleri ile problem çözme becerileri üzerine bir araştırma* (Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.
- Dündar, S.** (2009). Üniversite Öğrencilerinin Kişilik Özellikleri İle Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), s.140-149.
- D’Zurilla T.J,** (1971); Goldfried M.R. Problem Solving and Behavior Modification. *Journal of Abnormal Psychology*, 18(1), s.407–426.
- D’Zurilla T.J,** (1988); *Problem–Solving Therapy: a social competence approach to clinical intervention*, New York: Springer Publishing Co.
- D’Zurilla T.J,** (1995); Chang E.C. The Relations Between Social Problem Solving aabeylity and Subsequent Lever of Psychological Stres in College Students. *Journal of Personality and Social Psychology*, 61(1), 841-846.
- D'zurilla, T. J., Maydeu-Olivares, A., Kant, G. L.** (1998). Age And Gender Differences İn Social Problem Solving Ability. *Personality And Individual Differences. Journal of Science Direct*. 25(2), 241-252.
- Erden, M., Akman, Y.** (1997). *Eğitim Psikolojisi*. 4. baskı. Ankara: Arkadaş Yayıncılık.
- Flynn, L. L.** (1989). Developing Critical Reading Skills through Cooperative Problem Solving. *The Reading Teacher*, 42(9), s.664-668.
- Genç, S. Z., Kalafat, T.** (2010). Öğretmen adaylarının empatik becerileri ile problem çözme becerileri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 3(2), 136-145.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı,** (2011). *Gençlik ve Spor Bakanlığının teşkilat ve görevleri hakkında kanun hükmünde kararname*. Tertip:5, Cilt: 50.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı,** (2019). Erişim adresi: https://spor.gsb.gov.tr/public/OkulSporlari/2019/12/3/20192020%20E%C4%9E%C4%B0T%C4%B0M%20%20C3%96%C4%9E%20YILI%20BRAN%C5%9E,%20YA%C5%9E,%20KATEGOR%C4%B0%20VE%20ISF%20B%C4%B0LG%C4%B0LER%C4%B0%20TABLOSU_637109724228271443.pdf Erişim tarihi: 21.12.2019

Gençlik ve Spor Bakanlığı, (2020). Erişim adresi: <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/230/174/okul-sporlari-daire-baskanligi.aspx>
Erişim tarihi: 21.12.2019.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (2002) T.C. Resmî Gazete 19 Nisan 2002, Sayı: 24731.

Germi, H., Sunay, H. (2006) Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünde Görev Yapan Spor Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerinin Değerlendirilmesi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. 3-5 Kasım 2006, Muğla, Türkiye (s1187).

Goffin, S. A., Tull, C. O. (1985). Problem solving: Encouraging active learning. *Journal of Young Children*, 40 (3) , 28-32.

Güçlü N. (2003); Lise Müdürlerinin Problem Çözme Becerileri, *Milli Eğitim 80.Yıl Özel Sayısı*, 160(1), 272-300.

Işık, G. (2017). *Spor federasyonlarında görev yapan üst düzey yöneticilerin problem çözme becerilerinin araştırılması* (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kütahya.

İnal, A. (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

İlhan, E. L. Gencer, E., Ulucan, H. (2011). Okul Sporlarına Katılan ve Katılmayan İlköğretim Öğrencilerinin Ruhsal Uyum Düzeylerinin İncelenmesi. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 12(4), 265-276.

Karadağ, T. F. (2018). *Türkiye'deki spor federasyonları çalışanlarının örgütsel öğrenme ve bireysel yenilikçilik profillerinin incelenmesi* (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

Keleş, Ö. F., Alpkaya, U. (2016). Ortaokul öğrencilerinin düzenli sportif aktivite ve okul başarı puanlarının karşılaştırılması. *Marmara Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi* (1)2, 31-36.

Kılıç, M. A. (2020). *15-18 yaş arası okul sporlarına katılan öğrencilerin dijital oyun bağımlılığı ile sosyal ve duygusal yalnızlık düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kırıkkale.

Korkmaz, Ö., Mahiroğlu, A. (2007). Beyin, bellek ve öğrenme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 93-104.

Küçükkaragöz, H., Deniz, H., Ersoy, E., Karataş, E. (2011) İlköğretim Matematik, Fen Bilgisi ve Türkçe Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri Ve Problem Çözme Becerilerinin İncelenmesi. <http://www.eab.org.tr/eab/2009/pdf/200.pdf>

Laker A. (2002). *Sociology of Sport and Physical Education: An Introduction*. Routledge Falmer Publisher. Chapter 1, 2, 11, 12.London

- Moore, C. M.** (1994) *Group Techniques For Idea Building*, London: Sage Publications.
- Oğuzhan, A.F.** (1989); *Orta Dereceli Okullarda Öğretim: Amaç, İlke, Yöntem ve Teknikler*, Ankara: Emel Matbaacılık.
- Okul Sporları Yönetmeliği**, (2019). T.C. Resmî Gazete 2 Kasım 2019, Sayı: 30936
- Orlich, D. C., Harder, R. J., Callahan, R. C., Kauchak, D. P., Pendergrass, R. A., Keogh, A. J., Gibson, H.** (1990). *Teaching Strategies, A Guide to Better Instruction*, Toronto: D. C. Healt and Company.
- Öcal, K., Koçak, M. S.** (2010). Okul sporlarının orta öğretim öğrencilerinin akademik başarı ve davranış gelişimine etkisi. *Mediterranean Journal of Educational Research*, 7, 86-94.
- Öğülmüş, S.** (2001). *Kişiler arası problem çözme becerileri ve eğitimi*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Özden, Y.** (2003). *Öğrenme ve Öğretme*, Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Öztürk, D.** (2011). *Spor Organizasyonları Düzenleyen İl Temsilcilerinin Karşılaştıkları Problemlerin Araştırılması (Ege Bölgesi Örneği)*. Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Öztürk F.** (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- Parasız, Ö.** (2015). *Bağımsız spor federasyonlarının Spor Genel Müdürlüğü ile ilişkilerinin analizi*. (Yüksek Lisans Tezi) Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Pehlivan, Z., Konukman, F.** (2004). Fair-Play Kavramının Geliştirilmesinde Okul Sporunun Yeri ve Önemi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 49-53.
- Roth, WM., McGinn, MK.** (1997). Problem çözümede yeni bir bakış açısına doğru. *Canadian Journal of Education / Revue canadienne de l'éducation*, 22(1), 18-32.
- Saban, A.** (2000). *Öğrenme-Öğretme Süreci, Yeni Teori ve Yaklaşımlar*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Sağın, A. E.** (2018). *Öğretmen dönüşümü özelinde beden eğitimi öğretmenliği: Nereden? nereye?* (Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Malatya.
- Sardoğan, M. E., Karahan, T. F., Kaygusuz, C.** (2006). Üniversite öğrencilerinin kullandıkları kararsızlık stratejilerinin problem çözme becerisi, cinsiyet, sınıf düzeyi ve fakülte türüne göre incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), 78-97.

- Sezer, A., Çoban, O.** (2016). Ortaokul öğrencilerinin sorumluluk değeri algıları. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2 (1), 22-39.
- Sonmaz, S.** (2002). *Problem çözme becerisi ile yaratıcılık ve zekâ arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi), Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Sunay H.** (2017). Spor Bilimlerinin Sosyolojik Temelleri. Spor Bilimlerine Giriş. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sungur, N.** (1997). Yaratıcı Düşünce. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Şahin, A. E.** (2001). Eğitim araştırmalarında delphi tekniği ve kullanımı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20), 225-220.
- Şahin, F. T., Usta, S. Y.** (2016). Okul öncesi dönemde bir uygulama örneği: Spor ve spor dalları. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(Special Issue 1), 200-213.
- Şahin, H. M.** (2006). Beden eğitimi ve spor sözlüğü. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Şahin, S.** (2009). *Ulusal spor federasyonlarının sponsorluk stratejileri üzerine bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Taş, Z., Çimen, Z.** (2017). Spor Federasyonları İl Temsilcilerinin Mali Sorunlarına İlişkin Görüşleri. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3(Special Issue 2), 166-185.
- TAŞ, Z., ÇİMEN, Z.** (2017). Spor Federasyonları İl Temsilcilerinin Yönetmel Sorunlarına İlişkin Görüşleri. *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, 3(Special Issue 2), 1-15.
- Taşçı, S.** (2005). Hemşirelikte problem çözme süreci. *Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14,73-78.
- Temel, V., Ayan, V.** (2015). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin problem çözme becerileri. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 17 (29), 70-76, 2015 ISSN: 2147 – 7833.
- Temel, V., Nas, K.** (2018). Okul Sporlarına Katılan Lise Öğrencilerinin Öfke Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 20 (1), 80-95.
- Terlemez, M.** (2019). Spor Aktivitesinin özgüven, serotonin ve dopamine etkisi. *International Journal of Social Science*, 2(2), 1-6.
- Tiryaki, M.G.** (1997). *Üniversite Öğrencilerinin Karar Verme Davranışlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.
- Turan, S.** (2020). Okul sporlarına katılan ortaöğretim öğrencilerinin sporda ahlaktan uzaklaşma durumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(1), 8-19.

Türkiye Okul Sporları Federasyonu, (2020). Erişim adresi: <http://tosf.gov.tr>. Erişim tarihi: 21.12.2019.

Türkiye Okul Sporları Federasyonu Ana Statüsü Yönetmeliği (2014). T.C. Resmî Gazete 1 Ekim 2014, Sayı: 29136.

Varoğlu, A. K. (1993) Problem Çözme Yöntemleri, Ankara: Hava Harp Okulu Yayınları.

Yanık, M. (2017). Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi öğretmenlik mesleğine ait tutumlarının incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25 (3), 927-940.

Yıldız, S. (2009). *Spor yapan ve spor yapmayan ortaöğretim öğrencilerinin saldırganlık düzeylerinin incelenmesi* (Doktora Tezi). Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Konya.

Zgourides G. D., Zgourides C. S. (2000). *Sociology; Cliff quick review.*, California: IDG Books Worldwide, Inc.

EKLER

EK 1: Etik kurul onayı

T.C.
HİTİT ÜNİVERSİTESİ
GİRİŞİMSSEL OLMAYAN ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

Sayı : 2018-212

30/11/2018

Konu: Başvuru Değerlendirme Sonucu

Sayın Dr. Öğr. Üyesi Çisem DEMİRDÖKEN

Etik Kurulumuza yapmış olduğunuz başvurunuzla ilgili kurul kararımız ve ilgili bilgiler aşağıda yer almaktadır.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mehmet Ömer BOSTANCI
Başkan

Başvuru Numarası	2018-167
Sorumlu Araştırmacı	Dr. Öğr. Üyesi Çisem DEMİRDÖKEN
Araştırma Başlığı	Okul Sporları II Temsilcilerinin Problem Çözme Beceri Düzeylerinin İncelenmesi
Toplantı Tarihi	29/11/2018
Karar Numarası	2018-211

- Araştırma başvurunuz etik açıdan uygun bulunmuştur.
- Araştırmaya Kurum İzni/İzinleri alındıktan sonra başlanması uygun bulunmuştur.
- Başvurunun, ekteki belirtilen düzeltmelerin yapılması halinde tekrar değerlendirilmesine karar verilmiştir.
- Araştırma projesi etik açıdan uygun olmadığından başvurunun reddine karar verilmiştir.

Bir nüshasını elden teslim aldım

EK 2: Yasal İzin

TÜRKİYE OKUL SPORLARI FEDERASYONU

Sayı : TOSF / 7 67
Konu : Anket İzni

09/11/2018

BAŞKANLIK MAKAMINA

Çorum Hitit Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Sözer ÇOBAN'ın "Okul Sporları İl Temsilcilerinin Problem Çözme Beceri Düzeylerinin İncelenmesi" konulu tez çalışması için Türkiye Okul Sporları Federasyonu il temsilcilerine anket uygulaması gerçekleştirmek istemektedir.

Uygun görüldüğü takdirde; Söz konusu anketi, Türkiye Okul Sporları Federasyonu il temsilcilerine, Başkanlığımızın uygun göreceği sorular üzerinden uygulanması konusunda gerekli iznin verilmesi hususunu;

Olurlarınıza arz ederim

Eda Selhikan OGUN
Genel Sekreter

Ömür Fatih KARAKULLUKÇU
Federasyon Başkanı

Ek: Sözer ÇOBAN Dilekçe ve Anket Örneği (4 Sayfa)

Türkiye Okul Sporları Federasyonu Başkanlığı
Maltepe Mah. Ş.Daniş Tunalgil Sok. No: 3. Daire 1 ÇANKAYA/ANKARA www.tosf.gov.tr
Tel: +90 312 312 55 96 Faks: +90 312 312 55 97 e-posta: okulsprt@hotmail.com

EK 3: Kişilerarası Problem Çözme Envanteri

Kişilerarası Problem Çözme Envanteri

Bu envanter, Okul sporları il temsilcilerinin problem çözme beceri düzeylerini ölçmeyi amaçlamaktadır. Sizden istenen bu ifadeleri tek tek okumanız ve her ifade için kendinizi değerlendirmenizdir. Eğer ifade size **Hiç Uygun Değil** ise (1), **Biraz Uygun** ise (2), **Uygun** ise (3), **Çoğunlukla Uygun** ise (4) ve **Tamamıyla Uygun** ise (5)'i işaretleyiniz. Tüm ifadelere yönelik işaretleme yapmanız önemlidir. Hiçbir ifadeyi boş bırakmamaya özen gösteriniz. Bu ifadelere vereceğiniz yanıtların doğru veya yanlış bir şekilde değerlendirilmesi söz konusu değildir. Yapacağınız işaretleme sizin için doğru kabul edilecektir. Bu açıdan bir ifadedeki durumla ilgili kendinizi nasıl değerlendiriyorsanız öyle işaretleme yapmanız önemlidir. Buraya yapacağımız işaretlemeler gizli tutulacaktır. Katkılarınız için teşekkür ederim.

Sözer ÇOBAN

Hitit Üniversitesi

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Kişisel Bilgiler;

1. Yaş: 20-30 () 31-40 () 41-50 () 51 ve üzeri ()
2. Görev Yaptığınız Bölge:
İç Anadolu Bölgesi ()
Marmara Bölgesi ()
Karadeniz Bölgesi ()
Akdeniz Bölgesi ()
Ege Bölgesi ()
Doğu Anadolu Bölgesi ()
Güney Doğu Anadolu Bölgesi ()
3. İlgilendiğiniz Spor Branşı:
Takım sporu () Bireysel spor () Spor yapmıyorum ()
4. Kaç Yıldır Okul Sporları İl Temsilciliği Yapıyorsunuz:
1 – 3 () 4- 6 () 7 ve üzeri ()
5. İlinizdeki Beden Eğitimi öğretmenleri ile yılda kaç kez toplantı yapıyorsunuz?
1 – 2 () 3-4 () 5 ve üzeri ()
6. İlinizde kaç adet branşta okul sporları faaliyeti düzenlenmektedir?
1 – 15 () 16-30 () 31 ve üzeri ()
7. Okul Sporları İl Temsilcisi olarak yaşamakta olduğunuz en önemli problem nedir?
Malzeme, tesis ve personel yetersizliği ()
OBESİD'in kapatılması ()
Ödenek yetersizliği ()
Problem yaşamıyorum ()

	Hiç Uygun Değil	Biraz Uygun	Uygun	Çoğunlukla Uygun	Tamamıyla Uygun
1.Kişilerarası ilişkilerimde bir problem yaşadığımda onu mutlaka çözmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
2.Problem yaşadığım kişinin gözüyle problemi görmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
3.Problem yaşadığımda ne olursa olsun, problem hemen çözülsün isterim.	1	2	3	4	5
4.Bir problemi çözerken “mutlaka bir sonuca ulaşmalıyım” diye düşünürüm.	1	2	3	4	5
5.Bir problem yaşadığımda kendimi çaresiz hissedirim.	1	2	3	4	5
6.Bir sorunun nedeni benden kaynaklanıyorsa karamsarlığa kapılırım.	1	2	3	4	5
7.Problemin çözümü konusunda başarısız olacağımı düşünsem de onu çözmek için çabalarım.	1	2	3	4	5
8.Bir sorun yaşadığımda hemen kendimi suçlarım.	1	2	3	4	5
9.Bir problem yaşadığımda tüm hayatımın allak-bullak olduğunu hissedirim.	1	2	3	4	5
10.Bir problemle karşılaştığımda önce bunun hayatımdaki önemini gözden geçiririm.	1	2	3	4	5
11.Bir sorun durumunda ne olursa olsun ilk adımın atılmasını karşı taraftan beklerim.	1	2	3	4	5
12.Bir problem yaşadığımda, bununla ilgili uzun süre yoğun üzüntü yaşarım.	1	2	3	4	5
13.Yaşadığım bir problemi çözmek için, önce adım adım neler yapabileceğimi düşünürüm.	1	2	3	4	5
14.Bir problem durumunda, problem yaşadığım kişinin problemle ilgili neler düşünüyor olabileceğini tahmin etmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
15.Bir problemin çözümü için birden çok çözüm yolu bulmaya çalışırım.	1	2	3	4	5
16.Yaşadığım bir problemi çözmeye girişmeden önce, çözümün kolay ya da zor bir çözüm olup olmayacağını araştırırım.	1	2	3	4	5
17.Bir problem yaşadığımda öfkelenirim.	1	2	3	4	5
18.Bir problemle karşılaştığımda bu problem, hayatımın tamamını etkiler.	1	2	3	4	5
19.Bir sorunla karşılaştığımda, bununla ilgili yaşadıklarımı nasıl ifade edeceğimi düşünüp planlarım.	1	2	3	4	5
20. Ne yaparsam yapayım kişilerarası ilişkilerimde yaşayacağım bir problemin önüne geçemem.	1	2	3	4	5
21.Bir problem durumunda ne olursa olsun, haklılığımı ispat edip üste çıkmak için sonuna kadar kendimi savunurum.	1	2	3	4	5
22.Bir sorun yaşadığımda baştan, çözüm için ne kadar çaba harcasam da sonuçta sorunun çözülemeyeceğini düşünürüm.	1	2	3	4	5
23.Kişilerarası ilişkilerde problem yaşadığımda çözümün sonucu konusunda karamsarlığa kapılırım.	1	2	3	4	5
24.Bir sorun yaşadığımda, çözüm için ne yaparsam yapayım içinde bulunduğum durumu değiştiremem.	1	2	3	4	5
25.Yaşadığım yeni bir sorun karşısında, daha önce yaşadığım sorunlar için yaptıklarımın yararlanırım.	1	2	3	4	5
26.Kişilerarası bir sorun yaşadığımda, bunu hiç yaşamamış gibi davranırım.	1	2	3	4	5

	Hiç Uygun Değil	Biraz Uygun	Uygun	Çoğunlukla Uygun	Tamamıyla Uygun
27. Bir sorun yaşadığımda, onu çözme konusunda kendimden kuşkulanıırım.	1	2	3	4	5
28. Bir sorunu anlamaya çalışırken, sorun yaşadığım kişinin bakış açısıyla sorunu göremem.	1	2	3	4	5
29. Problemimi çözerken attığım her adımdan, karşımdaki kişinin davranışlarının bundan nasıl etkilenebileceğini tahmin etmeye çalışırım.	1	2	3	4	5
30. Kişiler arası ilişkilerde bir sorun yaşadığımda, bu durum bana sanki hayatın sonuymuş gibi gelir.	1	2	3	4	5
31. Bir ilişkide benim açımdan bir problem olduğunda bunu o kişiye hemen ifade ederim.	1	2	3	4	5
32. Bir problem yaşadığımda, ilk önce bu problemin üstesinden gelip gelmeyeceğime yönelik kendi kendimi değerlendiririm.	1	2	3	4	5
33. Çözemediğim bir sorun olduğunda o anda “orada olmamak, birden yok olmak” isterim.	1	2	3	4	5
34. Bir problem yaşadığımda, başarılı çözüm için nelere ihtiyacımın olduğunu araştırırım .	1	2	3	4	5
35. Yaşadığım problemin bana veya başkalarına doğrudan ya da dolaylı etkilerini düşünürüm.	1	2	3	4	5
36. Problemlerden ders çıkartılacak durumlar olduğunu düşünerek olaya pozitif bakarım.	1	2	3	4	5
37. Problemin çözümünde karşımdakiyle ortak bir çaba göstermeye çalışırım.	1	2	3	4	5
38. Biriyle bir problem yaşadığımda karşı taraf özür dilemedikçe durumu değiştirmek için uğraşmam.	1	2	3	4	5
39. Bir problem yaşadığımda hata karşı taraftaysa surat asarım.	1	2	3	4	5
40. Problemi yakınlarımla yaşıyorsam büyük bir hayal kırıklığına uğrarım.	1	2	3	4	5
41. Eğer yaşadığım problem büyükse dünya başıma yıkılmış gibi hissederim.	1	2	3	4	5
42. Problem konusunda benim hatamın olmadığını düşünüyorsam çözüm için hiçbir girişimde bulunmam.	1	2	3	4	5
43. Bir problem yaşadığımda “her kötü şey beni bulur” diye düşünürüm.	1	2	3	4	5
44. Kişilerarası bir problem yaşadığımda, problemi çözebilmek için araya başkalarını sokarım.	1	2	3	4	5
45. Bir problem yaşadığımda kendimi tutamam, hemen ağlarım.	1	2	3	4	5
46. Bir problem yaşadığımda problem çözülünceye kadar inatla üstüne giderim.	1	2	3	4	5
47. Problemlerle karşılaştığımda “keşke hiçbir zaman sorun yaşamasam” diye düşünürüm.	1	2	3	4	5
48. Bir problem yaşıyorsam çözülünceye kadar bunun dışında hiçbir şeye dikkatimi yoğunlaştıramam.	1	2	3	4	5
49. Yaşadığım bir problemi etkili bir şekilde çözebilmem için kendimi ve problem yaşadığım kişiyi olduğu gibi kabul ederim.	1	2	3	4	5
50. Kişilerarası problemlerimi kimseye zarar vermeyecek bir şekilde çözerim.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

Adı – Soyadı : Sözer ÇOBAN

Doğum yeri ve tarihi : [REDACTED]

İletişim adresi ve telefonu : [REDACTED]
[REDACTED]

Öğrenim Durumu

Lisans : 2006, Cumhuriyet üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bölümü

Ünvanları : Milli Eğitim Bakanlığı, Öğretmen

Mesleki Deneyimi :2007-2010 Sivas Sarıyar Köyü Beden Eğitimi Öğretmenliği
2011-2013 Sivas Aylı Köyü Beden Eğitimi Öğretmenliği
2013-..... Sivas Muzaffer Sarısözen Güzel Sanatlar ve
Spor Lisesi Beden Eğitimi Öğretmenliği

Yayımları:

Özgül, F., Çoban, S., Kangalgil, M. (2017) Comparison Of The Physical Education and Sports Teacher Candidates' Professional Anxieties With Other Teacher Candidates, *Journal of Education and Practice* ISSN 2222-1735 (Paper) ISSN 2222-288X Vol.8, No.25, 2017

Bilimsel Etkinlikleri

Uluslararası Balkan Spor Bilimleri Kongresi 21/23 Mayıs 2017 Bursa (Sözel Sunum) Öğretmen Adaylarının Mesleki Kaygılarının Belirlenmesi (Sivas İli Örneği)

17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi 13/16 Kasım 2019 Antalya (Sözel Sunum) Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Örgütsel Affedicilik Durumlarının İncelenmesi (Sivas İli Örneği)

17. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi 13/16 Kasım 2019 Antalya (Sözel Sunum) Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenlerinin Örgütsel Sessizlik Durumlarının İncelenmesi (Sivas İli Örneği)